

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTRO

Į S A K Y M A S
DĖL PELNO NESIEKIANČIŲ RIBOTOS CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS JURIDINIŲ
ASMENŲ BUHALTERINĖS APSKAITOS IR FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS
SUDARYMO IR PATEIKIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2004 m. lapkričio 22 d. Nr. 1K-372
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 12 d. nutarimo Nr. 348 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą ir Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [28-992](#)) 1.1 punktu,

1. T v i r t i n u Pelną nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisykles (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad finansinė atskaitomybė pagal Pelną nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisykles rengiama pradedant 2005 metų ir vėlesnių finansinių metų atskaitomybe.

L. E. FINANSŲ MINISTRO PAREIGAS

ALGIRDAS BUTKEVIČIUS

PELNO NESIEKIANČIŲ RIBOTOS CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS JURIDINIŲ ASMENŲ BUHALTERINĖS APSKAITOS IR FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS SUDARYMO IR PATEIKIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisyklės (toliau vadinama – Taisyklės) parengtos įgyvendinant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Žin., 2001, Nr. [99-3515](#)) 1 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo (Žin., 2001, Nr. [99-3516](#)) 2 straipsnio 5 dalies nuostatas.

2. Šias Taisykles taiko viešosios įstaigos, asociacijos, rūmai, labdaros ir paramos fondai, daugiabučių namų savininkų bendrijos, sodininkų bendrijos, garažų statybos ir eksploatavimo bendrijos ir kiti pelno nesiekiantys ribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys (toliau vadinama – ūkio subjektai), išskyrus biudžetines įstaigas ir viešąsias sveikatos priežiūros įstaigas. Šios Taisyklės rekomenduojamos politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms, profesinėms sąjungoms, religinėms bendruomenėms, bendrijoms ir centrams. Politinės partijos ir politinės organizacijos neatlygintinai gautą turtą įvertina pagal šių Taisyklių 42 ir 90 punktus.

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos ir Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymuose, taip pat šios sąvokos:

Apskaitos politika – apskaitos principai, apskaitos metodai ir taisyklės, skirti ūkio subjekto apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti bei pateikti.

Amortizacija – nematerialiojo turto įsigijimo savikainos priskyrimas sąnaudoms (ar kito turto savikainai) ir paskirstymas per visą planuojamą turto naudingo tarnavimo laiką, atsižvelgiant į realų to turto ekonominės vertės kitimą.

Balanso data – ataskaitinio laikotarpio, kurio finansinė atskaitomybė rengiama, paskutinė diena.

Balansinė vertė – suma, kuria turtas yra parodomas balanse.

Dotacija – ilgalaikiu turtu suteikta parama.

Finansavimas – valstybės ir savivaldybės biudžetų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų arba kitų asmenų parama, tikslinės lėšos ir (arba) materialinė pagalba, skirta ūkio subjekto įstatuose nustatytiems tikslams įgyvendinti.

Įsigijimo (pasigaminimo) savikaina – sumokėta (mokėtina) pinigų ar pinigų ekvivalentų suma ar kito mainais atiduoto ar sunaudoto turto, naudojamo įsigyjant ar gaminant turtą, vertė.

Klaida – netikslumas, atsirandantis dėl neteisingo skaičiavimo, netikslaus apskaitos metodo taikymo, neteisingo ūkinės operacijos ar įvykio registravimo, dėl apgaulės ar apsirikimo.

Lizingas (finansinė nuoma) – nuomos rūšis, kai perduodama didžioji rizikos ir naudos, susijusios su turtine nuosavybe, dalis. Nuosavybės teisė į turtą vėliau gali būti perduodama arba neperduodama.

Nuoma – nuomotojo už mokestį suteikta teisė nuomininkui sutartą laiką valdyti ir naudoti turtą.

Nuomininkas – juridinis ar fizinis asmuo, pagal nuomos sutartį valdantis ir naudojantis nuomotojo perduotą turtą.

Nuomotojas – juridinis ar fizinis asmuo, pagal nuomos sutartį išnuomojantis turtą.

Nusidėvėjimas – riboto naudojimo laiko turto nudėvimosios vertės priskyrimas sąnaudoms ir paskirstymas per visą planuojamą naudingo tarnavimo laiką, atsižvelgiant į realų to turto ekonominės vertės kitimą.

Panauda – panaudos davėjo perduota panaudos gavėjui teisė sutartą laiką neatlygintinai valdyti ir naudoti turtą.

Panaudos davėjas – juridinis ar fizinis asmuo, pagal panaudos sutartį perduodantis panaudos gavėjui naudoti turtą.

Panaudos gavėjas – juridinis ar fizinis asmuo, pagal panaudos sutartį valdantis ir naudojantis panaudos davėjo perduotą turtą.

Paslaugos – uždirbanti pajamų ūkio subjekto veikla, susijusi su darbų atlikimu pirkėjui (klientui).

Pinigai – pinigai ūkio subjekto kasoje ir bankų sąskaitose.

Pinigų ekvivalentai – trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į pinigų sumas ir kurių vertės pasikeitimo rizika yra nereikšminga. Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius nėra priskiriamos pinigų ekvivalentams.

Prekės – turtas, pirktas perparduoti, ir ūkio subjekto pagaminta produkcija, skirta parduoti.

Rizikos perdavimas – momentas, kada pardavėjas ima nebevaldyti ir nebekontroliuoti prekių, o pirkėjas tampa atsakingas už prekes ir gauna prekių nuosavybės teikiamą naudą.

Sąnaudų kompensavimas – finansavimo, susijusio su programos (paramos) tikslų įgyvendinimu, panaudojimas.

Tikroji vertė – suma, už kurią gali būti apsiųsta atitinkamos vertės turtu arba kuri gali būti įskaityta kaip tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, ketinančių pirkti–parduoti turtą.

Valiutiniai straipsniai – pinigai bei kitas finansinis turtas užsienio valiuta ir finansiniai įsipareigojimai, pagal kuriuos bus gauta ar sumokėta fiksuota arba aiškiai nustatoma užsienio valiutos suma.

Valiutos kursas – oficialus lito kursas bei Lietuvos banko skelbiamas lito ir užsienio valiutos santykis.

4. Ūkio subjektai, tvarkydami apskaitą ir rengdami finansinę atskaitomybę, vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, nustatytais Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme. Vadovaudamiesi bendraisiais apskaitos principais, teisės aktais, reglamentuojančiais jų veiklą, Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų pavyzdiniu sąskaitų planu ir rekomenduojamais jo paaiškinimais (Taisyklių 1 priedas) bei kitais teisės aktais, susijusiais su buhalterinės apskaitos tvarkymu, ir šiomis Taisyklėmis, ūkio subjektai pasirenka apskaitos politiką, kurią tvirtina ūkio subjekto vadovas.

5. Jeigu ūkio subjekto finansinė atskaitomybė, parengta taikant bendruosius apskaitos principus ir šias Taisykles, teisingai neparodo ūkio subjekto turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų, ūkio subjektas vadovaujasi atitinkamais Verslo apskaitos standartais ir apie tai nurodo aiškinamajame rašte.

6. Jeigu ūkio subjektas keičia apskaitos politiką, apskaitos politikos pakeitimo faktas nurodomas aiškinamajame rašte. Nauja apskaitos politika taikoma nuo sprendimo ją taikyti priėmimo dienos ir būsimaisiais ataskaitiniais laikotarpiais. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos pakeitimas ataskaitinio ir ankstesniųjų ataskaitinių laikotarpių rezultatams, parodomas ataskaitinio laikotarpio finansinėje atskaitomybėje ir aprašomas aiškinamajame rašte.

II. NEMATERIALIOJO TURTO APSKAITA

7. Nematerialiajam turtui priskiriamas identifikuojamas nepiniginis turtas, neturintis materialios formos, kuriuo ūkio subjektas disponuoja ir kurį naudodamas tikisi gauti tiesioginės ir netiesioginės ekonominės naudos.

8. Nematerialusis turtas pripažįstamas, jeigu jis atitinka visus šiuos nematerialiojo turto pripažinimo požymius:

8.1. ūkio subjektas pagrįstai tikisi ateityje gauti iš turto ekonominės naudos;

8.2. turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina gali būti patikimai įvertinta ir atskirta nuo kito turto vertės;

8.3. ūkio subjektas gali tuo turtu disponuoti, jį kontroliuoti arba apriboti teisę juo naudotis kitiems.

9. Būsimą ekonominę naudą, gaunamą iš nematerialiojo turto, gali sudaryti prekių ir paslaugų pardavimo pajamos, išlaidų sumažėjimas ar kita nauda, gaunama iš ūkio subjekto naudojamo nematerialiojo turto.

10. Kai kuriais atvejais nematerialusis turtas gali būti susietas su materialia forma. Toks turtas gali būti kompaktiniame diske (kompiuterių programos), popieriuje (licencijos ar patentai), kino juostoje ar pan. Tais atvejais, kai turtas turi materialiojo ir nematerialiojo turto požymių, nustatant, kuriam turtui jį priskirti, atsižvelgiama į vyraujančią požymį. Jeigu kompiuterių programa ar kitas nematerialusis turtas yra neatskiriama materialiojo turto dalis, jis priskiriamas materialiajam turtui. Pavyzdžiui, kompiuterio operacinė sistema, be kurios kompiuteris negali veikti, priskiriama kompiuterio įsigijimo savikainai. Jeigu kompiuterio programa nėra sudedamoji įrangos dalis, ji priskiriama nematerialiajam turtui.

11. Ūkio subjekto galimybė kontroliuoti nematerialųjį turtą ir jo teikiamą ekonominę naudą gali būti išreikšta juridinėmis teisėmis juo naudotis. Tai gali būti autorių ar panašios teisės.

12. Nematerialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina.

13. Nematerialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro įsigyjant šį turtą sumokėta ar mokėtina pinigų suma (ar kitokio sunaudoto turto vertė), įskaitant muitus ir kitus negrąžinamus mokesčius. Turto įsigijimo savikainai gali būti priskiriamos ir kitos tiesioginės turto paruošimo numatomam naudojimui išlaidos. Tokių išlaidų pavyzdys gali būti atlyginimai už teisinę paslaugas.

14. Nematerialiajam turtui įsigyti arba sukurti pasiskolintų sumų palūkanos priskiriamos palūkanų sąnaudoms. Jeigu nematerialusis turtas įsigyjas brangiau nei jo tikroji vertė išsimokėtinai per ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį ir sutartyje palūkanos nenurodytos arba jų dydis reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos, įsigijimo savikaina apskaičiuojama diskontuojant visą mokėtiną sumą iki dabartinės vertės, taikant rinkos palūkanų normą. Skirtumas pripažįstamas palūkanų sąnaudomis visą išsimokėjimo laikotarpį.

15. Nematerialusis turtas gali būti įsigytas mainais į kitą turtą. Mainais gauto nematerialiojo turto įsigijimo savikaina nustatoma prie mainų sandoryje numatytos vertės pridėdant tiesiogines su turto mainais susijusias išlaidas.

16. Jeigu sudarant mainų sandorį turto vertė nenurodoma, o nematerialusis turtas įsigyjas mainais į tokios pat ar panašios paskirties nematerialųjį turtą, kuris panašiai naudojamas toje pačioje veiklos srityje ir turi panašią tikrąją vertę, įsigijimo savikaina lygi mainais atiduodamo turto balansinei vertei. Tokiu atveju veiklos rezultato iš mainų sandorio neatsiranda.

17. Jeigu sudarant mainų sandorį turto vertė nenurodoma, o mainais atiduodamas kitos paskirties nematerialusis, materialusis ar finansinis turtas, mainais gauto turto įsigijimo savikaina bus atiduodamo turto tikroji vertė, pridėjus visas su turto mainais susijusias išlaidas, tenkančias ūkio subjektui.

18. Jeigu sudarius mainų sandorį atsiskaitoma turtu ir pinigais, toks sandoris vertinamas kaip nepanašios paskirties turto mainų sandoris.

19. Nematerialiojo turto naudojimo išlaidos priskiriamos to ataskaitinio laikotarpio, kurį jos buvo patirtos, sąnaudoms. Nematerialiojo turto atnaujinimo ar tobulinimo išlaidos, patirtos jį įsigijus ar sukūrus, turi būti pripažįstamos sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos patiriamos.

20. Balanse nematerialusis turtas rodomas balansine verte, lygia jo likutinei vertei, kurią sudaro suma, gauta iš nematerialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainos atėmus amortizacijos sumą, sukauptą per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

21. Nematerialiojo turto amortizacijos suma pripažįstama amortizacijos sąnaudomis kiekvieną ataskaitinį laikotarpį. Nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama nuo kito mėnesio 1 dienos po jo įsigijimo ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio 1 dienos po jo nurašymo arba pardavimo ir tada, kai visa ilgalaikio nematerialiojo turto vertė perkeliama į sąnaudas.

22. Nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama remiantis metine amortizacijos suma, kurią ūkio subjektas nusistato, atsižvelgdamas į:

- 22.1. planuojamą turto naudingo tarnavimo laiką;
- 22.2. informaciją apie panašaus ir panašiai naudojamo turto naudingo tarnavimo laiką;
- 22.3. techninį, technologinį ir kitokį senėjimą;
- 22.4. turto kontrolės laikotarpį ir teisinius bei kitokius veiksnius, ribojančius naudojimo laiką;
- 22.5. turto naudingo tarnavimo laiko priklausomybę nuo kito ūkio subjekto turto naudingo tarnavimo laiko.

23. Jeigu ūkio subjektas kontroliuoja nematerialųjį turtą turėdamas teisių, kurios buvo suteiktos ribotam laikui, nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas neturi viršyti tų teisių galiojimo laiko.

24. Nematerialiojo turto amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) amortizacijos skaičiavimo metodą, pagal kurį metinė amortizacijos suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \frac{V}{T}, \text{ kur}$$

N – metinė amortizacijos suma;

V – nematerialiojo turto įsigijimo vertė (pasigaminimo savikaina);

T – naudingo tarnavimo laikas, metais.

25. Kiekvienų finansinių metų pabaigoje turi būti patikrinamas nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas. Jeigu tikėtinas turto naudingo tarnavimo laikas skiriasi nuo jo naudojimo trukmės, neamortizuoto nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpis turi būti patikslintas.

26. Jeigu apskaitoje įregistruotas nematerialusis turtas nebeatitinka turto priskyrimo nematerialiajam turtui požymių, jis nurašomas.

27. Perleidus nematerialųjį turtą, veiklos rezultatų ataskaitoje parodomas jo perleidimo rezultatas. Pelnas arba nuostoliai, susidarę perleidus nematerialųjį turtą, apskaičiuojami iš gautų pajamų atimant perleisto turto likutinę vertę ir visas su perleidimu susijusias išlaidas.

28. Praradus ar nurašius neviseškai amortizuotą nematerialųjį turtą, pripažįstami turto nurašymo nuostoliai, kurie veiklos rezultatų ataskaitoje parodomi kaip veiklos sąnaudos.

III. ILGALAIKIO MATERIALIOJO TURTO APSKAITA

29. Ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriamas turtas, kuris teikia ūkio subjektui ekonominės naudos ilgiau nei vienerius metus ir kurio įsigijimo (pasigaminimo) savikaina yra ne mažesnė už ūkio subjekto nusistatytą minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę.

30. Materialusis turtas priskiriamas ilgalaikiam turtui, jei jis atitinka visus šiuos požymius:

- 30.1. ūkio subjektas ketina jį naudoti ilgiau nei vienerius metus;
- 30.2. ūkio subjektas pagrįstai tikisi gauti iš turto ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais;
- 30.3. ūkio subjektas gali patikimai nustatyti turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą;
- 30.4. turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina yra ne mažesnė už minimalią ilgalaikio materialiojo turto savikainą, ūkio subjekto nusistatytą kiekvienai turto grupei;
- 30.5. ūkio subjektui yra perduota rizika, susijusi su materialiuoju turtu.

31. Materialusis turtas, sudarantis prielaidas ūkio subjektui veikti būsimaisiais laikotarpiais, nors ir neduodantis ekonominės naudos tiesiogiai, pripažįstamas ilgalaikiu turtu. Pavyzdžiui, turtas, įsigytas darbo saugos, gamtosaugos, valdymo tikslams.

32. Jeigu ūkio subjektas ketina įsigyti materialiojo turto, teiksiančio jam ekonominės naudos ilgiau nei vienerius metus, tai iš anksto mokamos sumos, avansinės įmokos ir kitos panašaus

pobūdžio sumos, mokamos už tokį turtą, turi būti priskiriamos ilgalaikiam turtui. Ilgalaikiam materialiajam turtui taip pat priskiriamas gautas, bet dar nepradėtas naudoti arba nebaigtas komplektuoti ilgalaikis materialusis turtas. Šiame punkte nurodytas turtas apskaitoje registruojamas atskirai. Balanse toks turtas įtraukiamas į ilgalaikio materialiojo turto atitinkamus straipsnius.

33. Ilgalaikis materialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o balanse rodomas balansine verte – lygia jo likutinei vertei, kurią sudaro suma, gauta iš ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainos atėmus nusidėvėjimo sumą, sukaupą per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

34. Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina turi būti nustatoma prie pardavėjui sumokėtos arba mokėtinos už šį turtą sumos pridėdant maitą, akcizą, kitus negrąžinamus mokesčius, susijusius su šio turto įsigijimu, atsivežimo bei šio turto parengimo naudoti išlaidas (instaliavimo, bandymo, derinimo ir kitas), padarytas iki jo naudojimo pradžios. Į nekilnojamojo turto įsigijimo savikainą įskaitomas turto įregistravimo mokestis ir remonto sąnaudos, patirtos iki jo naudojimo pradžios. Į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą neįskaitomas pridėtinės vertės mokestis, išskyrus atvejus, kai pridėtinės vertės mokestis yra negrąžinamas (neatskaitomas). Negrąžinamą (neatskaitomą) pridėtinės vertės mokestį ūkio subjektas gali įskaityti į turto įsigijimo savikainą.

35. Ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimo savikaina turi būti nustatoma prie pagrindinių žaliavų, medžiagų, komplektuojamųjų gaminių, sunaudotų gaminant ilgalaikį materialųjį turtą, įsigijimo savikainos pridėdant tiesiogines darbo ir netiesiogines (pridėtines) gamybos išlaidas, padarytas gaminantis šį turtą iki jo naudojimo pradžios. Jeigu objektas (turtas) statomas (gaminamas) savoms reikmėms ir toks pat turtas gaminamas parduoti, savoms reikmėms gaminamo turto savikaina turi būti tokia pat kaip ir parduoti gaminamo turto savikaina. Į ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimo savikainą neįskaitomos veiklos sąnaudos ir pelnas (nuostoliai) arba jų dalis.

36. Išlaidų, sudarančių ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą, pavyzdžiai:

36.1. įsigyjant šį turtą sumokėta ar mokėtina pinigų suma (ar kitokio sunaudoto turto vertė);

36.2. atvežimo išlaidos;

36.3. maitai, akcizai ir kiti negrąžinami mokesčiai;

36.4. projektavimo darbų išlaidos;

36.5. sumontavimo išlaidos;

36.6. instaliavimo išlaidos;

36.7. parengimo naudoti išlaidos;

36.8. remonto, atlikto iki turto naudojimo pradžios, išlaidos;

36.9. išbandymo išlaidos;

36.10. infrastruktūros ir turto registravimo išlaidos;

36.11. žemės sklypo ir statybos aikštelės paruošimo išlaidos;

36.12. kitos tiesiogiai su turto įsigijimu susijusios išlaidos.

37. Ilgalaikiam materialiajam turtui priskiriami įsigyti arba paties ūkio subjekto statomi nebaigti statyti objektai, montuojami įrengimai ir jų montavimo (instaliavimo) darbai, atlikti rangovų arba paties ūkio subjekto, bet ataskaitinio laikotarpio pabaigoje dar nebaigti. Nupirktų nebaigtų statyti objektų vertė nustatoma prie nebaigto statyti objekto (turto) pardavėjui sumokėtos arba mokėtinos už šį turtą sumos pridėdant turto įsigijimo įforminimo išlaidas ir iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos jo atliktų darbų vertę. Jeigu statybos darbus atlieka rangovai, tai nebaigtų statyti darbų vertė nustatoma remiantis rangovų atliktų darbų aktais arba kitais dokumentais. Balanse nebaigta statybai priskiriamas ir už statybos darbus sumokėtas avansas. Jeigu objektą (turtą) stato pats ūkio subjektas, tai nebaigto statyti objekto (turto) vertę sudaro sunaudotų medžiagų, komplektuojamųjų gaminių įsigijimo vertė, tiesioginio darbo ir netiesioginės gamybos išlaidos, susijusios su šio objekto (turto) statyba, atliktų projektavimo darbų vertė ir kitos išlaidos, susijusios su jo statyba. Nebaigtų statyti objektų nusidėvėjimas neskaičiuojamas.

38. Palūkanos į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą neįskaitomos. Jos pripažįstamos atitinkamų laikotarpių sąnaudomis.

39. Jeigu ilgalaikis materialusis turtas įsigyjamas brangiau nei jo tikroji vertė išsimokėtinai per ilgesnį kaip vienerių metų laikotarpį ir sutartyje palūkanos nenurodytos arba jų dydis reikšmingai skiriasi nuo rinkos palūkanų normos, įsigijimo savikaina apskaičiuojama diskontuojant visą mokėtiną sumą iki dabartinės vertės, taikant rinkos palūkanų normą. Skirtumas pripažįstamas palūkanų sąnaudomis visą išsimokėjimo laikotarpį.

40. Jeigu lizingo (finansinės nuomos) sutartyje palūkanų procentas nenurodomas arba palūkanos yra labai mažos, laikomasi principo, kad palūkanų norma yra pastovi ir lygi vidutinei lizingo sutarties sudarymo laikotarpio pradžios rinkos palūkanų normai.

41. Jeigu ūkio subjektas ilgalaikį materialųjį turtą gauna steigėjų (savininkų, dalininkų, narių) turtinių įnašų forma, turto įsigijimo savikainą sudaro dalininkų patvirtinta investuoto turto vertė, kuri negali būti didesnė už jo tikrąją vertę, ir šio turto įregistravimo bei parengimo naudoti išlaidos.

42. Neatlygintinai gauto ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro paramos, dovanojimo sutartyje ar kitame perdavimo dokumente nurodyta to turto vertė ir su šio turto gavimu bei paruošimu naudoti susijusios išlaidos. Kai turto vertė nenurodyta, gauto ilgalaikio materialiojo turto vertė, kuri ir bus laikoma įsigijimo savikaina, nustato ūkio subjektas, atsižvelgdamas į to turto tikrąją vertę jo gavimo metu ir su šio turto gavimu bei paruošimu naudoti susijusias išlaidas.

43. Lizingo (finansinės nuomos) būdu įsigyjamo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro lizingo (finansinės nuomos) sutartyje nurodyta jo kaina, išskyrus mokėtinas palūkanas.

44. Pagal nuomos, panaudos sutartis valdomo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina yra atitinkamose nuomos, panaudos sutartyse nurodytoji jo vertė.

45. Mainais gauto ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina nustatoma prie mainų sutartyje numatytos vertės pridėdant visas su to turto mainais susijusias išlaidas, susidariusias iki turto naudojimo pradžios.

46. Jeigu mainų sutartyje ilgalaikio materialiojo turto vertė nenurodyta, o mainomas tokios pat ar panašios paskirties, pobūdžio ir vertės turtas naudojamas tokioje pat veikloje, ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina lygi mainais atiduodamo turto balansinei vertei. Tokiu atveju pelno (nuostolių) dėl turto mainų neatsiranda. Pavyzdžiui, kopijavimo aparatas keičiamas į kitą kopijavimo aparatą.

47. Jeigu mainų sutartyje ilgalaikio materialiojo turto vertė nenurodyta, o mainomas kitos paskirties ilgalaikis materialusis, nematerialusis ar finansinis turtas, mainais gauto turto įsigijimo savikaina bus atiduodamo turto tikroji vertė, pridėjus visas su to turto mainais susijusias išlaidas, patirtas iki turto naudojimo pradžios.

48. Mainais perduodamo ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė gali būti didesnė arba mažesnė už jo balansinę vertę. Tokiu atveju ta suma, kuria turto tikroji vertė skiriasi nuo balansinės vertės, pripažįstama ilgalaikio materialiojo turto mainų pelnu (nuostoliais).

49. Jeigu pagal mainų sutartį atsiskaitoma ilgalaikiu materialiuoju turtu ir pinigais, tokia sutartis vertinama kaip nepanašios paskirties turto mainų sutartis.

50. Kiekvieno ilgalaikio materialiojo turto vieneto naudojimo pradžia įforminama ūkio subjekto vadovo patvirtintu ilgalaikio materialiojo turto perdavimo naudoti aktu arba kitu apskaitos dokumentu.

51. Ribotą laiką ūkio subjekto veikloje naudojamo ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina turi būti nudėvima (įskaitoma į sąnaudas) per to turto naudingo tarnavimo laikotarpį, tačiau jeigu visiškai nudėvėtas ilgalaikis materialusis turtas ir toliau naudojamas ūkio subjekto veikloje, jo likutinė vertė, rodoma apskaitos registruose ir atskaitomybėje, negali būti mažesnė už 1 litą.

52. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis metine nusidėvėjimo suma, kurią ūkio subjektai nusistato patys, atsižvelgdami į:

52.1. planuojamą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo intensyvumą, turto naudojimo aplinką, naudingųjų turto savybių kitimą per visą jo naudingo tarnavimo laiką;

52.2. teisinius ir kitokius veiksnius, ribojančius ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką;

52.3. ūkio subjekto nusistatytą likvidacinę ilgalaikio materialiojo turto vertę.

53. Žemės, bibliotekų fondų, meno kūrinių, muziejų eksponatų, į kilnojamųjų kultūros vertybių registrą įtraukto ilgalaikio materialiojo turto, pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartį atiduoto ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas neskaiciuojamas. Į kultūros vertybių registrą įtrauktų pastatų nusidėvėjimas skaičiuojamas tik nuo jų padidėjimo vertės dėl pastatų rekonstravimo ir remonto tais atvejais, jeigu šie pastatai rekonstruojami ir remontuojami ir dėl to padidėja jų įsigijimo savikaina.

54. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos po ilgalaikio materialiojo turto perdavimo naudoti ir nebeskaiciuojamas nuo kito mėnesio 1 dienos po jo nurašymo arba pardavimo ir tuo atveju, kai visa naudojamo ilgalaikio materialiojo turto vertė (atėmus likvidacinę vertę) perkeliama į produkcijos (darbų, paslaugų) savikainą.

55. Pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartį naudojamo ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą apskaičiuoja ir į finansinę atskaitomybę įrašo lizingo gavėjas.

56. Išnuomoto turto ir pagal panaudos sutartį perduoto ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą skaičiuoja ir į sąnaudas įskaito turto savininkas (nuomotojas, panaudos davėjas).

57. Ilgalaikio materialiojo turto, kurio nusidėvėjimas skaičiuojamas, objektas ūkio subjekto nuožiūra gali būti grupė identiškų vienarūšių turto vienetų, atskiras turto vienetas arba turto vieneto sudėtinė dalis, jeigu jos naudingo tarnavimo laikotarpis skiriasi nuo to turto, kurio sudėtinė dalis ji yra, naudingo tarnavimo laiko, ir jeigu įmanoma įvertinti šios dalies įsigijimo arba pasigaminimo savikainą. Jeigu tokių dalių įsigijimo (pasigaminimo) savikainą galima patikimai nustatyti ir ji yra ne mažesnė už ūkio subjekto nusistatytą minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę, ūkio subjektas gali jas registruoti ir nudėvėti kaip atskirą ilgalaikį materialųjį turtą.

58. Kiekvieno įgyto ilgalaikio materialiojo turto objekto nudėvimoji vertė apskaičiuojama iš jo įsigijimo (pasigaminimo) savikainos atėmus numatomą likvidacinę vertę. Likvidacinę vertę sudaro suma, kurią ūkio subjektas tikisi gauti už šį turtą jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje, įvertinęs būsimas likvidavimo ir perleidimo išlaidas. Likvidacinę vertę nustato pats ūkio subjektas.

59. Taikomi šie ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodai:

59.1. tiesiogiai proporcingas (tiesinis);

59.2. produkcijos.

60. Taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, metinė nusidėvėjimo suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \frac{V_1 - V_2}{T}, \text{ kur}$$

N – metinė nusidėvėjimo suma;

V₁ – ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina;

V₂ – ilgalaikio materialiojo turto likvidacinė vertė;

T – naudingo tarnavimo laikas, metais.

61. Produkcijos metodu apskaičiuota nusidėvėjimo suma priklauso nuo tam tikru ilgalaikiu materialiuoju turtu pagamintos produkcijos (atliktų paslaugų) kiekio. Taikant šį metodą, nusidėvėjimo suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \frac{V_1 - V_2 \times P}{P_{\max}}, \text{ kur}$$

N – nusidėvėjimo suma, tenkanti pagamintai produkcijai (atliktoms paslaugoms);

V₁ – ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina;

V₂ – ilgalaikio materialiojo turto likvidacinė vertė;

P – per ataskaitinį laikotarpį pagamintos produkcijos (atliktų paslaugų) kiekis;

$P_{\max}$ – maksimalus produkcijos (atliktų paslaugų) kiekis, numatomas pagaminti (atlikti) naudojant ilgalaikį materialųjį turtą per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

62. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvimoji vertė turi būti nuosekliai paskirstyta per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

63. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo suma turi būti pripažinta sąnaudomis kiekvieną ataskaitinį laikotarpį, išskyrus atvejus, kai nusidėvėjimo sąnaudos įtraukiamas į kito turto pasigaminimo savikainą.

64. Nusistatyta ilgalaikio materialiojo turto metinė nusidėvėjimo suma, naudingo tarnavimo laikas ir likvidacinė vertė gali būti tikslinami gavus papildomos informacijos.

65. Turto naudingo tarnavimo laikas turi būti periodiškai tikrinamas. Jeigu pastebėtas reikšmingas laukiamos iš to turto ekonominės naudos pasikeitimas, nusidėvėjimo skaičiavimo metodas ir (arba) naudingo tarnavimo laikas turi būti pakeisti taip, kad atitiktų pasikeitusią situaciją.

66. Jeigu ilgalaikio materialiojo turto vertė tikslinama dėl jo rekonstravimo ir remonto, nusidėvėjimas skaičiuojamas nuo iš naujo nustatytos jo vertės. Šio turto nusidėvimoji vertė, pradedant nuo laikotarpio, kurį ji buvo patikslinta, turi būti nudėvėta per likusį arba patikslintą turto naudingo tarnavimo laiką.

67. Patikslintas ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos po nusidėvėjimo sumos pakeitimo.

68. Ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo išlaidos priskiriamos to ataskaitinio laikotarpio, kuriuo jos buvo patirtos, veiklos sąnaudoms, jeigu jos pagal ūkio subjekto apskaitos politiką nepriskiriamos gaminamos produkcijos savikainai.

69. Ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo ir remonto darbų registravimas apskaitoje priklauso nuo tų darbų suteikiamo rezultato:

69.1. jeigu ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ir (arba) remontas pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir pagerina jo naudingąsias savybes, šių darbų vertė didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas;

69.2. jeigu ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ir (arba) remontas tik pagerina naudingąsias turto savybes, bet nepailgina šio turto naudingo tarnavimo laiko, šių darbų vertė didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir netikslinamas jo naudingo tarnavimo laikas;

69.3. jeigu ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ir (arba) remontas nepagerina naudingųjų turto savybių, bet pailgina jo naudingo tarnavimo laiką, šių darbų vertė padidinama turto įsigijimo savikaina ir tikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas;

69.4. jeigu ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ir (arba) remontas nepagerina naudingųjų turto savybių ir nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

70. Jeigu dėl avarijos ar kitų priežasčių sugadinto ilgalaikio materialiojo turto remonto išlaidas kompensuoja draudimo įmonė, remonto išlaidos mažinamos kompensuojama suma. Jeigu kompensuojama suma viršija remonto išlaidas, skirtumas pripažįstamas ataskaitinio laikotarpio pajamomis.

71. Išsinuomoto ilgalaikio materialiojo turto eksploatavimo išlaidos (kai jų nekompensuoja nuomotojas) pripažįstamos nuomininko veiklos sąnaudomis.

72. Jeigu nuomotojas nekompensuoja nuomininko patirtų ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo arba remonto išlaidų, šios išlaidos pripažįstamos nuomininko veiklos to ataskaitinio laikotarpio, kurį jos buvo patirtos, sąnaudomis. Jeigu rekonstravimo arba remonto išlaidų pripažinimas sąnaudomis tą patį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, reikšmingai paveiktų veiklos rezultatus, šios išlaidos pripažįstamos turtu ir nudėvimos per likusį to turto nuomos laikotarpį.

73. Jeigu nuomotojas sutinka atlikti ilgalaikio materialiojo turto remonto darbų vertę kompensuoti arba ją sumažinti nuomos mokestį, nuomininkas remonto išlaidas apskaitoje registruoja kaip gautiną sumą.

74. Jeigu atlikto rekonstravimo ir (arba) remonto išlaidomis didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina, užbaigus darbus surašomas darbų užbaigimo aktas. Nuo kito mėnesio 1 dienos po akto surašymo nusidėvėjimas skaičiuojamas nuo iš naujo nustatytos jo vertės.

75. Ilgalaikis materialusis turtas, laikinai nenaudojamas ūkio subjekto veikloje, apskaitoje registruojamas atskiroje sąskaitoje. Balanse šis turtas parodomas toje pačioje turto grupėje, kuriai jis buvo priskirtas, kol buvo naudojamas. Finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte turi būti pateikiama informacija apie laikinai nenaudojamą turtą.

76. Perleidus ilgalaikį materialųjį turtą, veiklos rezultatų ataskaitoje parodomas šio turto perleidimo rezultatas, kuris apskaičiuojamas iš gautų pajamų atimant parduoto turto likutinę vertę ir visas su perleidimu susijusias išlaidas.

77. Netinkamas (negalimas) naudoti ilgalaikis materialusis turtas nurašomas. Nurašius visiškai nudėvėtą turtą, gautos dalys ar medžiagos apskaitoje registruojamos kaip atsargos grynąja galimo realizavimo verte. Jeigu nurašyto turto likvidacinė vertė didesnė už gautų dalių ir medžiagų grynąją galimo realizavimo vertę, skirtumas pripažįstamas ataskaitinio laikotarpio nuostoliu dėl turto nurašymo, jeigu turto likvidacinė vertė mažesnė, – ataskaitinio laikotarpio pelnu dėl turto nurašymo.

78. Jeigu nurašomas turtas nevisiškai nudėvėtas, nenudėvėta suma pripažįstama ataskaitinio laikotarpio nuostoliu dėl turto nurašymo. Jeigu išmontavus turtą gaunama jo dalių ar medžiagų, jos apskaitoje registruojamos grynąja galimo realizavimo verte atsargų sąskaitoje, atitinkamai mažinant dėl turto nurašymo patirtą nuostolį.

79. Jeigu ilgalaikis materialusis turtas prarandamas dėl vagystės, stichinių nelaimių, gamtos reiškinių ar kitų panašių priežasčių, nuostoliai, atsiradę dėl šio turto praradimo, pripažįstami ataskaitinio laikotarpio nuostoliais dėl turto praradimo, jei nėra galimybės šių nuostolių kompensuoti. Jeigu pagrįstai tikimasi, kad nuostoliai bus atlyginti, numatoma atgauti suma registruojama kaip gautina suma. Jeigu numatoma atgauti suma yra mažesnė už prarasto ilgalaikio materialiojo turto vertę, likusi suma pripažįstama nuostoliu.

IV. FINANSINIO TURTO APSKAITA

80. Ūkio subjektai gali turėti finansinio turto, jeigu pagal teisės aktų, reglamentuojančių jų veiklą, nuostatas nedraudžiama steigti kitų juridinių asmenų, pirkti vertybinių popierių.

81. Finansinis turtas į buhalterinę apskaitą įtraukiamas jo įsigijimo savikaina, t. y. investuota pinigų arba turtinio įnašo suma. Kai steigėjo dalis apmokama turtiniu įnašu, turtinis įnašas įvertinamas steigiamojo ūkio subjekto steigimo dokumentuose nustatyta tvarka. Jeigu ūkio subjekto įnešto turto balansinė vertė yra mažesnė už šio turtinio įnašo nustatytą vertę, skirtumas pripažįstamas kitomis pajamomis (investicinės veiklos pelnu). Jeigu įnešto turto balansinė vertė yra didesnė už šio įnašo nustatytą vertę, skirtumas pripažįstamas kitomis sąnaudomis (investicinės veiklos nuostoliais).

82. Įsigyti vertybiniai popieriai į apskaitą įtraukiami jų įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina už vertybinius popierius suma ir kitos vertybinių popierių įsigijimo išlaidos.

83. Balanse finansinis turtas skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį. Jeigu ūkio subjektas investicijų ir vertybinių popierių nenumato perleisti per vienerius metus, toks finansinis turtas priskiriamas ilgalaikiam finansiniam turtui. Kitas finansinis turtas: per vienerius metus gautinos sumos, trumpalaikės investicijos, terminuoti indėliai, pinigai ir pinigų ekvivalentai priskiriami trumpalaikiam finansiniam turtui.

84. Investicijų perleidimo rezultatas į apskaitą įtraukiamas tą ataskaitinį laikotarpį, kurį tas turtas buvo perleistas. Veiklos rezultatų ataskaitoje investicijų perleidimo rezultatas priskiriamas kitoms pajamoms, jeigu investicijos perleistos pelningai, arba kitoms sąnaudoms, jeigu investicijos perleistos nuostolingai.

V. ATSARGŲ APSKAITA

85. Atsargos – trumpalaikis turtas, kurį ūkio subjektas sunaudoja pajamoms uždirbti per vienerius metus arba per vieną ūkio subjekto veiklos ciklą. Atsargoms priskiriamos: žaliavos, medžiagos ir komplektuojamieji gaminiai, nebaigta gaminti produkcija, pagaminta produkcija, prekės, skirtos perparduoti.

86. Atsargos apskaitoje įvertinamos bei registruojamos įsigijimo savikaina, sudarant finansinę atskaitomybę balanse jos rodomos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina.

87. Nustatant atsargų įsigijimo savikainą, prie pirkimo kainos pridedami visi su pirkimu susiję mokesčiai bei rinkliavos (išskyrus tuos, kurie vėliau bus atgauti), gabenimo, paruošimo naudoti bei kitos tiesiogiai su atsargų įsigijimu susijusios išlaidos. Atsargų gabenimo, sandėliavimo ir kitos išlaidos gali būti pripažintos sąnaudomis (pardavimo savikaina) tą patį laikotarpį, kai buvo patirtos, jei sumos yra nereikšmingos.

88. Į atsargų įsigijimo savikainą neįskaitomas sumokėtas pridėtinės vertės mokestis, išskyrus tuos atvejus, kai šis mokestis negrąžinamas (neatskaitomas). Jeigu pridėtinės vertės mokestis negrąžinamas (neatskaitomas), ūkio subjektas gali jį įskaityti į atsargų įsigijimo savikainą arba iš karto pripažinti mokesčių sąnaudomis.

89. Atsargos, įsigytos užsienio valiuta, apskaitoje registruojamos litais pagal pirkimo dieną galiojantį valiutos kursą.

90. Neatlygintinai gautų atsargų įsigijimo savikainą sudaro paramos, dovanojimo sutartyje arba kitame perdavimo dokumente nurodyta jų vertė. Jeigu atsargų vertė dokumente nenurodyta, gautų atsargų įsigijimo savikainą nustato ūkio subjektas, atsižvelgdamas į šių atsargų tikrąją vertę.

91. Nebaigtos gaminti ir pagamintos produkcijos savikainos apskaičiavimo metodus ūkio subjektas pasirenka atsižvelgdamas į savo veiklos specifiką. Jeigu pagal ūkio subjekto veiklos pobūdį teikiamos paslaugos, paslaugų teikėjai su paslaugų teikimu susijusias išlaidas kaupia kaip atsargas. Apie tai, kokios išlaidos įtraukiamos į gaminamos produkcijos (paslaugų) savikainą, turi būti nurodyta aiškinamojo rašto bendroje pastabose.

92. Ūkio subjektas, apskaičiuodamas veikloje sunaudotų ar parduotų atsargų savikainą, gali taikyti FIFO (angl. – first-in, first-out) būdą, svertinio vidurkio, konkrečių kainų arba kitus atsargų įkainojimo būdus.

93. Taikant FIFO būdą, daroma prielaida, kad pirmiausia parduodamos arba sunaudojamos atsargos, kurios buvo įsigytos arba pagamintos anksčiausiai, laikotarpio pabaigoje likusios atsargos buvo įsigytos ar pagamintos vėliausiai. Šį būdą rekomenduojama taikyti ir tais atvejais, kai negalima nustatyti, kurios atsargos buvo sunaudotos pirmiausia.

94. Jeigu atsargos sumaišytos ir neįmanoma atskirti, kurios įsigytos ar pagamintos pirmiau, jos gali būti įkainojamos taikant svertinio vidurkio būdą. Taikant šį būdą, atsargų savikaina nustatoma pagal atsargų vienetų laikotarpio pradžioje ir per visą laikotarpį įsigytų ar pagamintų panašių atsargų vienetų kainų svertinį vidurkį. Vidurkis gali būti apskaičiuojamas periodiškai arba gavus kiekvieną naują atsargų siuntą (pagal aplinkybes kiekviename ūkio subjekte, atsižvelgiant į atsargų naudojimo būdą).

95. Konkrečiam tikslui gaminamų stambių vienetinių atsargų, prekių ir teikiamų paslaugų savikaina gali būti nustatoma taikant konkrečių kainų būdą. Taikant šį būdą, konkretūs atsargų vienetai turi būti įvertinami jų savikaina. Konkrečių kainų būdas gali būti taikomas konkretiems projektams skirtoms atsargoms. Šis būdas netaikomas, jeigu yra daug atsargų vienetų, kurie gali būti lengvai keičiami vieni kitais.

96. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas gali būti registruojamas taikant nuolat apskaitomų arba periodiškai apskaitomų atsargų apskaitos būdą.

97. Taikant nuolat apskaitomų atsargų sunaudojimo būdą, buhalterinės apskaitos sąskaitose registruojama kiekviena atsargų operacija: atsargų gavimas, atsargų perdavimas iš vieno padalinio į kitą, atsargų sunaudojimas, nepanaudotų atsargų grąžinimas, atsargų pardavimas.

98. Gali būti taikomas periodiškai apskaitomų atsargų būdas, kai atsargų sunaudojimas (parduotų prekių savikaina) buhalterinės apskaitos sąskaitose registruojamas tik ataskaitinio laikotarpio pabaigoje atlikus atsargų inventorizaciją.

VI. VALIUTINIŲ OPERACIJŲ APSKAITA

99. Valiutinėmis operacijomis laikomos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, kurių vykdymas susijęs su užsienio valiuta. Prie valiutinių operacijų priskiriamos:

99.1. prekių, paslaugų ir kito turto pirkimas–pardavimas, už kurį mokama arba įsipareigojama sumokėti užsienio valiuta;

99.2. užsienio valiuta gaunamos arba suteikiamos ir grąžinamos paskolos;

99.3. kitu būdu įgytas arba perleistas turtas, prisiimti finansiniai įsipareigojimai ir jų įvykdymas užsienio valiuta.

100. Valiutinė operacija registruojama apskaitoje litais pagal ūkinės operacijos atlikimo dienos valiutos kursą. Komandiruotės išlaidos užsienio valiuta teisės aktų nustatyta tvarka įvertinamos išvykimo į komandiruotę dieną galiojusiū valiutos kursu.

101. Įsigijimo savikaina apskaitomas už užsienio valiutą pirktas turtas balanse turi būti įvertinamas litais, taikant pirkimo dieną galiojusį valiutos kursą. Kitos tiesiogiai su turto įsigijimu susijusios išlaidos įvertinamos paslaugų pirkimo dienos valiutos kursu.

102. Rengiant finansinę atskaitomybę, valiutiniai straipsniai balanse įvertinami pagal balanso sudarymo dienos valiutos kursą.

103. Skirtumai, susidarę valiutiniuose straipsniuose dėl valiutos kurso pasikeitimo ir atsiradę atliekant valiutines operacijas arba perkainojus balanso sudarymo dienos valiutos kursu anksčiau įregistruotus valiutinius straipsnius, pripažįstami to ataskaitinio laikotarpio, kurį jie susidarė, pajamomis arba sąnaudomis.

104. Jeigu valiutinės skolos grąžinamos ne jų atsiradimo ataskaitinį laikotarpį, valiutų kursų skirtumas skaičiuojamas nuo paskutinio balanso sudarymo dienos. Jeigu sudaroma tarpinė finansinė atskaitomybė, valiutiniai straipsniai perskaičiuojami tarpiniais laikotarpiais, o valiutos kurso pasikeitimo įtaka turi būti nustatoma nuo valiutinio straipsnio paskutinio perskaičiavimo dienos.

105. Jeigu ūkio subjekto struktūrinis padalinys yra užsienyje, jame įvykusios ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai įvertinami litais pagal kiekvienos ūkinės operacijos ir ūkinio įvykio dienos kursą. Išimtiniais atvejais, kai valiutų kursų svyravimai nereikšmingi ir kiekvieną ūkinę operaciją arba ūkinį įvykį atskirai įvertinti ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dienos valiutos kursu netikslinga, užsienyje esančio ūkio subjekto filialo finansinės atskaitomybės rodikliai gali būti perskaičiuojami taikant vidutinį mėnesio arba ketvirčio valiutos kursą.

VII. PAJAMŲ IR SĄNAUDŲ PRIPAŽINIMAS APSKAITOJE

106. Vadovaujantis kaupimo principu, pajamos apskaitoje pripažįstamos ir registruojamos tada, kai jos uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą. Pajamomis laikomas tik ūkio subjekto ekonominės naudos padidėjimas.

107. Pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, taip pat pridėtinės vertės mokestis, kadangi tai nėra ūkio subjekto gaunama ekonominė nauda ir šios sumos nedidina nuosavo kapitalo.

108. Į uždirbtas pajamas neįskaitomos pardavimo nuolaidos, kuriomis pirkėjai pasinaudojo arba pasinaudos vėliau.

109. Jeigu per ataskaitinį laikotarpį prekės grąžinamos arba nukainojamos sutikus prekių tiekėjui, turi būti grąžintų prekių suma bei nukainotu rezultatu sumažintos tiekėjo ataskaitinio laikotarpio pajamos.

110. Pajamos už suteiktas paslaugas ir parduotas prekes laikomos uždirbtomis ir turi būti rodomos finansinėje atskaitomybėje, jeigu pardavėjas užbaigė visus esminius prekių gamybos darbus, perdavė pirkėjui visą su šiomis prekėmis susijusią riziką, esamą bei būsimą naudą ir jau nebekontroliuoja šių prekių, be to, tikimybė, kad prekės bus grąžintos arba reikės patirti daug papildomų sąnaudų, susijusių su jų gamyba arba pardavimu, labai menka; arba pirkėjui suteiktos

visos paslaugos (sutartyje numatyta jų dalis), o didelių papildomų sąnaudų arba nuostolių, susijusių su šių paslaugų suteikimu, tikimybė menka.

111. Pinigai, gauti iš anksto apmokėjus už prekes (paslaugas), apskaitoje rodomi kaip ūkio subjekto įsipareigojimų pirkėjams didėjimas. Pajamos šiuo atveju pripažįstamos tik pardavus prekes (suteikus paslaugas). Įplaukos už prenumeratą laikomos įsipareigojimu. Pajamos pripažįstamos tik tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos: išsiuntus prenumeratoriams užsakytą leidinį ar suteikus atitinkamas paslaugas.

112. Prekių mainų pajamos laikomos uždirbtomis, kai mainomos prekės perduodamos pirkėjui.

113. Jeigu prekes pagal komiso sutartį parduoda komisierius, pajamos pripažįstamos tik po prekių pardavimo trečiajam asmeniui.

114. Baudos ir delspinigiai už mokėjimo termino nesilaikymą (jų dydis ir gavimo tvarka turi būti numatyti pirkimo–pardavimo sutartyje) apskaitoje pripažįstami tuo metu, kai gaunamas apskaitos dokumentas arba kai jie sumokami.

115. Pajamos iš mokymo veiklos, kultūrinių bei įvairių kitų panašaus pobūdžio renginių pripažįstamos suteikus šias paslaugas.

116. Į kitas pajamas įskaitomas ilgalaikio turto ir investicijų perleidimo pelnas, gauti ir gautini dividendai, ataskaitiniam laikotarpiui tenkančios gauti palūkanos už kredito įstaigose laikomus pinigus, valiutos kurso teigiama įtaka, baudos, delspinigiai, susiję su pirkėjų ir kitomis skolomis.

117. Sąnaudos, patirtos uždirbant ataskaitinio laikotarpio pajamas, registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėje atskaitomybėje pagal kaupimo ir pajamų bei sąnaudų palyginimo principus.

118. Ne visos per ataskaitinį laikotarpį padarytos išlaidos (išleisti pinigai, sunaudotas turtas bei paslaugos, taip pat atsiradusios skolos) laikomos sąnaudomis ir ne visos per ataskaitinį laikotarpį patirtos sąnaudos turi būti susijusios su šio laikotarpio išlaidomis. Per ataskaitinį laikotarpį padarytos išlaidos, nelaikomos sąnaudomis, rodomos balanse kaip turtas.

119. Sąnaudos apskaitoje turi būti pripažintos įvykdžius šias sąlygas:

119.1. sąnaudomis gali būti pripažinta išlaidų dalis, susijusi su parduotų prekių (produkcijos) pagaminimu arba paslaugų suteikimu;

119.2. sąnaudos turi būti susijusios su ūkio subjekto turto arba kitų juridinių asmenų jam teikiamų paslaugų naudojimu arba ūkio subjekto įsipareigojimų kitiems juridiniams asmenims didėjimu, ir šie įsipareigojimai turi būti patikimai įvertinti;

119.3. jeigu pajamos, susijusios su tam tikrų išteklių naudojimu, bus uždirbamos per keletą būsimųjų ataskaitinių laikotarpių ir dėl to pajamų ir sąnaudų ryšys gali būti nustatytas tik apytiksliai, apskaitoje naudojami netiesioginiai sąnaudų pripažinimo ir įtraukimo į apskaitą būdai (ilgalaikio turto nusidėvėjimas, amortizacija);

119.4. per ataskaitinį laikotarpį ūkio subjekto padarytos išlaidos nedelsiant pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, jeigu jų neįmanoma susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir nenumatoma, kad per būsimuosius ataskaitinius laikotarpius iš šių išlaidų bus galima gauti pajamų.

120. Ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo veiklos specifiką, savarankiškai pasirenka paslaugų ir produkcijos savikainos apskaičiavimo metodą, sąnaudų priskyrimą atskiriems tikslams ir programoms.

121. Sąnaudos, susijusios su atskirų programų įgyvendinimu, pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos patirtos. Ūkio subjektas grupuoja su atskirų programų įgyvendinimu susijusias sąnaudas pagal savo pasirinktą sąnaudų grupavimo būdą. Skirto tikslinio finansavimo dalis, susijusi su programos (paramos) tikslų įgyvendinimu per ataskaitinį laikotarpį, registruojama atskiroje sąskaitoje „Kompensuotos sąnaudos“. Veiklos rezultatų ataskaitoje kompensuotos sąnaudos rodomas su minuso ženklu. Finansavimo panaudojimas pagal atskiras programas atskleidžiamas aiškinamajame rašte.

122. Prie kitų sąnaudų priskiriami: ilgalaikio turto ir investicijų perleidimo nuostoliai, valiutos kurso neigiama įtaka, ataskaitiniam laikotarpiui tenkančios mokėti palūkanos, baudos, delspinigiai ir sąnaudos, nesusijusios su tipine ūkio subjekto veikla.

123. Prie veiklos sąnaudų priskiriamos pardavimo, darbuotojų darbo apmokėjimo, ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos), patalpų išlaikymo, patalpų nuomos, draudimo, mokesčių (neatskaitomo PVM ir kt., išskyrus pelno mokestį), transporto ir ryšių, turto nurašymo, abejotinių skolų, žalos atlyginimo ir kitos veiklos sąnaudos. Prie veiklos sąnaudų priskiriami ir praėjusių ataskaitinių laikotarpių klaidų taisymo rezultatai, turėję įtakos sąnaudų dydžiui, kurie parodomi atskirame Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje. Jeigu taisomos ataskaitinių metų klaidos arba praėjusių ataskaitinių laikotarpių nebaigtų programų klaidos, klaidos taisymas įtraukiamas į tą Veiklos rezultatų ataskaitos straipsnį, kuriame buvo padaryta klaida.

124. Ūkio subjekto pinigais, prekėmis ar paslaugomis suteikta labdara ir parama priskiriama ūkio subjekto veiklos sąnaudoms ir rodoma Veiklos rezultatų ataskaitos atskirame straipsnyje. Prekėmis ir paslaugomis suteikta labdara ir parama rodoma jų savikaina.

VIII. NUOSAVO KAPITALO APSKAITA

125. Ūkio subjekto nuosavo kapitalo sudėtis priklauso nuo jo teisinės formos. Ūkio subjekto nuosavą kapitalą sudaro:

- 125.1. kapitalas;
- 125.2. perkainojimo rezervas;
- 125.3. kiti rezervai;
- 125.4. veiklos rezultatas.

126. Kapitalas teisės aktų nustatyta tvarka yra lygus steigėjų (savininkų, dalininkų, narių) įnašų vertei. Piniginių įnašų dydį, nepiniginių įnašų vertės nustatymo tvarką nustato teisės aktai, reglamentuojantys ūkio subjekto veiklą, steigimo dokumentai, ūkio subjekto įstatai.

127. Jeigu ūkio subjekto veiklą reglamentuojantys teisės aktai numato ilgalaikio turto perkainojimą ir (arba) apskaitos politikoje numatyta rodyti turtą perkainota verte, ilgalaikis turtas periodiškai perkainojamas. Turto vertės padidėjimo suma registruojama perkainoto ilgalaikio materialiojo turto ir perkainojimo rezervo sąskaitoje.

128. Perkainojimo rezervas mažinamas, kai perkainotas turtas nuvertėja, nurašomas, perleidžiamas, nudėvimas.

129. Jeigu perkainojimo rezervas mažinamas dėl anksčiau perkainoto turto nuvertėjimo, jis mažinamas to turto vertės sumažėjimo suma. Jeigu turto vertės sumažėjimo suma viršija to turto perkainojimo rezervo sumą, registruojamas nuostolis dėl turto vertės sumažėjimo.

130. Kai perkainojimo rezervas mažinamas dėl perkainoto turto nurašymo arba perleidimo, jis mažinamas suma, atitinkančia nurašyto arba perleisto turto vertės dalį, padidėjusią dėl jo perkainojimo. Suma, kuria sumažintas perkainojimo rezervas, didinamas pelnas (mažinami nuostoliai).

131. Kai perkainotas turtas nudėvimas, suma, kuria padidėjo nusidėvėjimo sąnaudos dėl to turto perkainojimo, mažinamas ir perkainojimo rezervas. Suma, kuria sumažintas perkainojimo rezervas, didinamas pelnas (mažinami nuostoliai).

132. Neriboto naudojimo laiko ilgalaikio turto perkainojimo rezervo dalis negali būti mažinama, išskyrus tuos atvejus, kai šis turtas nuvertėja, perleidžiamas ar perduodamas kitam ūkio subjektui.

133. Rezervas – laikinasis (tikslinis) pelno panaudojimo apribojimas, skirtas savininkų numatytiems tikslams. Rezervas gali būti sudaromas ūkio subjekto įstatuose nustatyta tvarka. Sudarant rezervą, apskaitoje registruojamas veiklos rezultato sumažėjimas ir rezervo padidėjimas. Panaikinus panaudotus arba nepanaudotus rezervus, apskaitoje registruojamas veiklos rezultato padidėjimas ir atitinkamo rezervo sumažėjimas.

134. Ūkio subjekto veiklos rezultatas – ūkio subjekto uždirbtas pelnas arba patirti nuostoliai. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas ir ankstesniųjų laikotarpių veiklos rezultatas balanse rodomi atskirai. Rengiant finansinę atskaitomybę, praėjusių metų veiklos rezultatas priskiriamas ankstesniųjų metų veiklos rezultatui.

IX. FINANSAVIMO APSKAITA

135. Ūkio subjekto finansavimas priklauso nuo jo teisinės formos, veiklos pobūdžio ir dalyvavimo programose. Ūkio subjekto finansavimo būdai gali būti:

- 135.1. dotacijos;
- 135.2. tiksliniai įnašai;
- 135.3. nario mokesčiai;
- 135.4. kiti būdai.

136. Dotacija įtraukiama į apskaitą gavus neatlygintinai ilgalaikio turto arba įsigijus jo iš programai skirtų pinigų. Dotacija pripažįstama ir rodoma balanse, kai ji atitinka šiuos požymius:

- 136.1. gauto turto naudojimo tikslas atitinka ūkio subjekto įstatuose nustatytus tikslus;
- 136.2. ūkio subjektas neatlygintinai gauna ilgalaikio turto arba įsigyja jo iš programai (paramai) skirtų pinigų.

137. Dotacijos apskaita tvarkoma kaupimo principu. Dotacija pripažįstama panaudota, kai neatlygintinai gautas ir įsigytas iš tikslinio finansavimo lėšų turtas nudėvimas. Balanse rodoma nepanaudota dotacijos dalis. Ūkio subjektas kaupia informaciją pagal dotacijos davėjus, gauto turto grupes.

138. Tiksliniams įnašams priskiriama iš valstybės arba savivaldybės biudžetų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų, juridinių ir fizinių asmenų teikiama parama griežtai apibrėžtiems tikslams įgyvendinti. Tiksliniai įnašai pripažįstami ir rodomi apskaitoje, jeigu jie atitinka šiuos požymius:

138.1. įnašų gavėjas pagal savo įstatuose numatytą veiklos pobūdį atitinka teikiamos paramos sąlygas;

138.2. yra dokumentais patvirtintų sprendimų ir kitų įrodymų, kad įnašai bus gauti.

139. Jeigu tiksliniai įnašai atitinka šių Taisyklių 138 punkte nustatytus kriterijus, jie registruojami apskaitoje kaip gautini. Jeigu tiksliniai įnašai neatitinka pripažinimo kriterijų, apskaitoje registruojami po jų faktiško gavimo kaip gauti tiksliniai įnašai. Tiksliniais įnašais gali būti pripažįstamos negrąžintinos paskolos, jeigu ūkio subjektas gali garantuoti, kad bus įvykdytos visos paskolos panaudojimo sąlygos ir jos grąžinti nereikės. Tikslinių įnašų pavyzdžiai gali būti gauta parama išlaidų sąmatoje numatytiems tikslams įgyvendinti, tiksliniai įnašai namo remontui bei renovacijai, parama renginiui organizuoti.

140. Tiksliniai įnašai pripažįstami panaudotais tiek, kiek patirtų sąnaudų pripažinta kompensuotomis. Panaudojus tikslinių įnašų lėšas ilgalaikiam turtui įsigyti, keičiasi tik finansavimo straipsnis: didėja dotacija, mažėja tikslinis finansavimas.

141. Nario mokesčiai renkami ir naudojami ūkio subjekto visuotinio narių susirinkimo arba įstatuose nustatyta tvarka. Kadangi įstatai nustato nario mokesčių mokėjimą ir tikimasi, kad per įstatuose nustatytą laikotarpį jie bus sumokėti, atsiradus prievolei ūkio subjekto nariams mokėti nario mokestį, ši ūkinė operacija į apskaitą įtraukiama kaip gautini nario mokesčiai, o sumokėjus nario mokestį apskaitoje rodomi gauti nario mokesčiai. Jeigu nesitikima surinkti nario mokesčių, į apskaitą jie gali būti įtraukiami tik juos gavus ir gautini nario mokesčiai apskaitoje nerodomi. Nario mokesčiai pripažįstami panaudotais tokia pat tvarka kaip pagal šių Taisyklių 140 punktą – tiksliniai įnašai.

142. Ūkio subjektas gali būti finansuojamas ir kitais būdais, nepriskirtiniais dotacijai, tiksliniams įnašams, nario mokesčiams. Tokio finansavimo pavyzdys gali būti prekių teikimas, kai davėjas nustato jų panaudojimo tikslą, aukų skyrimas ar kita parama, kai davėjas nenurodo jų konkretaus panaudojimo tikslo. Jeigu davėjas nenurodo paramos panaudojimo tikslo, ūkio subjektas su šia parama gali elgtis savo nuožiūra.

143. Parama, gauta nurodžius arba nenurodžius jos tikslo, pripažįstama panaudota tokia pat tvarka kaip pagal šių Taisyklių 140 punktą – tiksliniai įnašai. Parama, gauta prekėmis, įvertinama tikrąja verte šių Taisyklių 90 punkte nustatyta tvarka ir rodoma kaip atsargos. Tokia parama pripažįstama panaudota (sąnaudos pripažįstamos kompensuotomis) tą ataskaitinį laikotarpį, kurį gautos atsargos sunaudojamos.

144. Paslaugomis arba savanorių darbu gauta parama finansavimu nepripažįstama. Sumos, kurias ūkio subjektas turėtų sumokėti, jei tas paslaugas pirktų, parodomos aiškinamajame rašte.

X. ĮSIPAREIGOJIMŲ APSKAITA

145. Įsipareigojimai gali atsirasti dėl sutarčių sąlygų arba kaip įstatymų nustatyti reikalavimai. Įsipareigojimų atsiradimo pavyzdžiai:

145.1. gavus banko paskolą, atsiranda įsipareigojimas grąžinti paskolą;

145.2. įsigijus prekių arba gavus paslaugų, jeigu už jas dar nesumokėta, atsiranda mokėtina suma;

145.3. gavus avansą, atsiranda įsipareigojimas suteikti paslaugą;

145.4. gavus išsimokėtinai turto, atsiranda įsipareigojimas per sutartyje numatytą laikotarpį sumokėti pinigus ir palūkanas;

145.5. pagal mokesčių įstatymus mokesčių mokėtojams atsiranda įsipareigojimas mokėti mokesčius;

145.6. pagal Darbo kodeksą atsiranda įsipareigojimas darbuotojams mokėti atlyginimą.

146. Finansinėje atskaitomybėje įsipareigojimai skirstomi į dvi grupes:

146.1. po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai;

146.2. per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai.

147. Ilgalaikiai įsipareigojimai yra tie, kuriuos ūkio subjektas turės įvykdyti per ilgesnį nei vieneri metai laikotarpį nuo balanso sudarymo datos. Ilgalaikiai įsipareigojimai apima ūkio subjekto įsiskolinimus bei įsipareigojimus tiekėjams, kredito įstaigoms, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir kitiems juridiniams bei fiziniams asmenims. Ilgalaikiams įsipareigojimams taip pat priskiriamos trumpalaikės paskolos, jeigu jų grąžinimo terminas pratęstas arba yra sudaryta pakartotinio finansavimo sutartis ilgesniam nei vienerių metų laikotarpiui.

148. Trumpalaikiai įsipareigojimai yra tie, kuriuos ūkio subjektas turės įvykdyti per vienerius metus nuo balanso sudarymo datos. Trumpalaikiai įsipareigojimai apima ūkio subjekto įsiskolinimus bei įsipareigojimus tiekėjams, kredito įstaigoms, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir kitiems juridiniams bei fiziniams asmenims. Trumpalaikiams įsipareigojimams taip pat priskiriama ilgalaikių įsiskolinimų ir įsipareigojimų dalis, kuri turės būti apmokėta (įvykdyta) per vienerius metus.

149. Trumpalaikio įsipareigojimo pavyzdys gali būti atostoginių kaupimas darbuotojams, t. y. įsipareigojimas suteikti darbuotojams apmokamas atostogas, kuriomis jie nepasinaudojo ataskaitinį laikotarpį. Įsipareigojimo suma nustatoma atlikus uždirbtų ir nepanaudotų atostogų dienų inventorizaciją. Nustačius kiekvieno darbuotojo nepanaudotų atostogų dienų skaičių ir padauginus jį iš jo darbo dienos atlyginimo, nustatomas įsipareigojimas darbuotojams.

150. Priklausomai nuo įsipareigojimų rūšies (skolos tiekėjams, kredito įstaigoms, biudžetui, darbuotojams) ir įvykdymo trukmės įsipareigojimai grupuojami atskirose buhalterinėse sąskaitose jų atsiradimo metu arba tuoj pat po jų atsiradimo.

XI. FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS SUDĖTIS IR PATEIKIMO TVARKA

151. Finansinę atskaitomybę sudaro šios finansinės ataskaitos:

151.1. balansas (pagal 2 priedą);

151.2. veiklos rezultatų ataskaita (pagal 3 priedą);

151.3. aiškinamasis raštas.

152. Balanse nurodomas ūkio subjekto turtas, nuosavas kapitalas, finansavimas ir įsipareigojimai balanso sudarymo datą.

153. Veiklos rezultatų ataskaitoje nurodomos visos per ataskaitinį laikotarpį uždirbtos pajamos ir sąnaudos, patirtos uždirbant šias pajamas, kompensuotos sąnaudos ir veiklos rezultatas – pelnas arba nuostoliai.

154. Aiškinamajame rašte pateikiama finansinių ataskaitų straipsnių išsamesnė analizė, papildoma informacija ir paaiškinimai, susiję su ūkio subjekto veikla per ataskaitinį laikotarpį.

155. Finansinė atskaitomybė sudaroma naudojant Lietuvos Respublikos piniginių vienetą – litą.

156. Finansinė atskaitomybė sudaroma lietuvių kalba, o prireikus – ir užsienio kalba.

157. Ūkio subjekto metinę finansinę atskaitomybę, kurią sudaro šių Taisyklių 151 punkte nurodytos finansinės ataskaitos, pasirašo ūkio subjekto vadovas. Jeigu įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka finansinė atskaitomybė tvirtinama visuotinio (savininkų, dalininkų, narių) susirinkimo arba kito valdymo organo, finansinių ataskaitų titulinėje dalyje (tvirtinimo žyma) įrašomas protokolo numeris ir data. Finansinė atskaitomybė skelbiama viešai įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka.

158. Prireikus gali būti rengiama tarpinė finansinė atskaitomybė.

159. Ūkio subjekto steigimo dienos, sprendimo reorganizuoti ūkio subjektą priėmimo dienos ir likvidatoriaus paskyrimo dienos duomenimis sudaromas balansas. Jeigu ūkio subjektas įsteigiamas antroje finansinių metų pusėje, steigimo metų metinės finansinės atskaitomybės sudaryti neprivaloma. Ūkio subjekto steigimo metų ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai įtraukiami į kitų finansinių metų finansinę atskaitomybę. Ūkio subjektų, pradedančių ūkinę veiklą, reorganizuojamų, likviduojamų arba keičiančių finansinius metus, finansiniai metai gali būti trumpesni arba ilgesni negu 12 mėnesių, bet negali viršyti 18 mėnesių.

160. Jeigu ūkio subjektai pagal jų veiklą reglamentuojančius įstatymus turi filialų, kiekvienas filialas turi rengti atskirą balansą, kurio duomenys įtraukiami į ūkio subjekto balansą. Filialo apskaitos informacija, reikalinga kitoms ūkio subjekto finansinės atskaitomybės finansinėms ataskaitoms užpildyti, teikiama ūkio subjekto nustatyta tvarka.

161. Ūkio subjektai gali patys spausdinti finansinės atskaitomybės finansines ataskaitas, įrašydami visus šių Taisyklių 2 ir 3 prieduose nurodytus straipsnius arba praleisdami tuos, kurių sumos ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje lygios nuliui, arba į šias ataskaitas įterpti papildomas eilutes, jeigu to reikia siekiant teisingai parodyti ūkio subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus. Straipsniai, nurodyti šių Taisyklių 164 ir 195 punktuose, yra privalomi, t. y. jie turi būti pateikiami ir tais atvejais, kai jų sumos lygios nuliui.

162. Iki atskaitomybės sudarymo į apskaitą turi būti įtrauktos visos ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, kurie turi būti apibendrinti buhalterinėse sąskaitose. Metinės finansinės atskaitomybės duomenys turi būti pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizacijos duomenimis.

XII. BALANSAS

163. Balansas užpildomas remiantis buhalterinių sąskaitų ataskaitinio laikotarpio pradžios ir pabaigos likučių duomenimis. Steigimo balanse ir steigimo metų finansinėje atskaitomybėje ataskaitinio laikotarpio pradžios rodikliai nerašomi.

164. Balanse informacija išdėstoma tokia tvarka:

A. Ilgalaikis turtas

I. Nematerialusis turtas

II. Materialusis turtas

III. Finansinis turtas

B. Trumpalaikis turtas

I. Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys

II. Per vienerius metus gautinos sumos

III. Kitas trumpalaikis turtas

IV. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

C. Nuosavas kapitalas

I. Kapitalas

II. Perkainojimo rezervas

III. Kiti rezervai

IV. Veiklos rezultatai

D. Finansavimas

E. Įsipareigojimai

I. Ilgalaikiai įsipareigojimai

II. Trumpalaikiai įsipareigojimai.

165. Ilgalaikio turto straipsnyje parodomas nematerialusis, materialusis ir finansinis turtas.

166. Balanse nematerialusis turtas rodomas verte, nustatyta šių Taisyklių 20 punkte.

167. Ūkio subjektas, atsižvelgdamas į savo nematerialųjį turtą, jį gali sugrupuoti kitaip, negu nurodyta šių Taisyklių 2 priedo balanso ataskaitos formos pavyzdyje.

168. Ilgalaikio materialiojo turto straipsniuose pagal turto grupes rodoma jo balansinė vertė, nurodyta šių Taisyklių 33 punkte, įskaitant lizingo (finansinės nuomos) būdu įgytą turtą, laikinai nenaudojamą bei dar nesumontuotą turtą. Ilgalaikio materialiojo turto straipsnyje „Nebaigta statyba“ rodoma nebaigtų darbų vertė kartu su sumokėtais už statybos darbus avansais. Straipsnyje „Kitas materialusis turtas“ rodomi ir sumokėti už kitą ilgalaikį materialųjį turtą avansai, išskyrus avansus, parodytus straipsnyje „Nebaigta statyba“.

169. Finansinio turto straipsniuose rodomos po vienerių metų gautinos sumos ir investicijos į kitus juridinius asmenis, obligacijos ir vertybiniai popieriai, kurių ūkio subjektas per vienerius metus nuo balanso sudarymo datos nenumato perleisti kitam asmeniui. Po vienerių metų gautinos sumos parodomos jų grynąja verte, kuri apskaičiuojama gautiną sumą sumažinus abejotinių skolų suma. Jeigu ūkio subjektas per vienerius metus numato savo įnašą perleisti kitam asmeniui, balanse tokios investicijos rodomos straipsnyje „Trumpalaikės investicijos“.

170. Trumpalaikio turto straipsnyje parodomos atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys, per vienerius metus gautinos sumos, kitas trumpalaikis turtas, pinigai ir pinigų ekvivalentai.

171. Trumpalaikio turto atsargų straipsniuose rodomi atsargų likučiai jų įsigijimo (pasigaminimo) savikaina. Šiame straipsnyje rodomos ir tos ūkio subjekto atsargos, kurios yra išsiųstos tretiesiems asmenims perdirbti, parduoti, paliktos pasaugoti, eksponuoti parodose ir kitais panašiais atvejais.

172. Straipsnyje „Išankstiniai apmokėjimai“ parodomi ūkio subjekto sumokėti avansai už trumpalaikį turtą ir paslaugas.

173. Straipsnyje „Nebaigtos vykdyti sutartys“ parodoma nebaigta paslaugų dalis, t. y. nesuteiktų paslaugų sąnaudos.

174. Per vienerius metus gautinų sumų straipsniuose parodomi įsiskolinimai, už kuriuos pirkėjai ir kiti asmenys turėjo atsiskaityti per vienerius metus, atskaitingiems asmenims išmokėtos pinigų sumos. Per vienerius metus gautinos sumos parodomos grynąja verte, kuri apskaičiuojama sumažinus gautiną sumą abejotinių skolų suma. Straipsnyje „Kitos gautinos sumos“ rodomi gautinio nario mokesčiai, gautinos sumos iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, iš Europos Sąjungos fondų, iš kitų asmenų.

175. Straipsnyje „Kitas trumpalaikis turtas“ rodomos trumpalaikės investicijos: akcijos, obligacijos ir kiti vertybiniai popieriai; terminuoti indėliai ir trumpalaikis turtas, neparodytas kituose trumpalaikio turto straipsniuose. Kitas trumpalaikis turtas, denominuotas užsienio valiuta, įvertinamas litais pagal valiutos kursą, buvusį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

176. Straipsnyje „Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ parodomi kredito įstaigų sąskaitose ir kasoje esantys pinigai įvairia valiuta ir pinigų ekvivalentai. Pinigai užsienio valiuta ir pinigų ekvivalentai, denominuoti užsienio valiuta, įvertinami litais pagal valiutos kursą, buvusį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

177. Būsimų laikotarpių sąnaudos parodomos išankstinių apmokėjimų straipsniuose. Jeigu būsimų laikotarpių sąnaudų sumos yra reikšmingos, jos gali būti rodomos atskirose balanso eilutėse ir paaiškinamos aiškinamajame rašte.

178. Straipsnyje „Nuosavas kapitalas“ parodomas kapitalas, perkainojimo rezervas, kiti rezervai, ataskaitinių ir ankstesnių metų veiklos rezultatas.

179. Straipsnyje „Kapitalas“ parodomi įstatuose nustatyta tvarka steigėjų (savininkų, dalininkų, narių) įnašai į nuosavą kapitalą.

180. Straipsnyje „Perkainojimo rezervas“ parodomas ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezervo likutis.

181. Jeigu ūkio subjekto įstatuose numatyta sudaryti rezervus, straipsnyje „Kiti rezervai“ parodomi iš sukaupto veiklos rezultato (pelno) sudaryti rezervai.

182. Straipsnyje „Veiklos rezultatai“ rodomas veiklos rezultatas – ataskaitinių metų ir sukauptas ankstesnių metų veiklos rezultatas – pelnas (nuostoliai).

183. Straipsnyje „Finansavimas“ rodomas gautinas ir gautas, bet nepanaudotas finansavimas.

184. Straipsnyje „Dotacija“ rodoma nepanaudota ilgalaikiu turtu gauta parama, kuri lygi neatlygintinai gauto ir įsigyto iš tikslinio finansavimo lėšų ilgalaikio turto likutinei vertei.

185. Straipsnyje „Tiksliniai įnašai“ rodomi gautini ir gauti, bet nepanaudoti tiksliniai įnašai.

186. Straipsnyje „Nario mokesčiai“ rodomi gautini ir gauti, bet nepanaudoti nario mokesčiai.

187. Straipsnyje „Kitas finansavimas“ rodoma kitais būdais gauto ir nepanaudoto finansavimo suma.

188. Straipsnyje „Įsipareigojimai“ parodomi ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai.

189. Straipsnyje „Ilgalaikiai įsipareigojimai“ rodomos skolos ir įsipareigojimai, kuriuos reikės sumokėti per laikotarpį, ilgesnį kaip vieneri metai nuo balanso sudarymo datos. Tai finansinės skolos kredito įstaigoms, skolos pagal lizingo (finansinės nuomos) sutartis, gauti išankstiniai apmokėjimai ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai.

190. Straipsnyje „Trumpalaikiai įsipareigojimai“ rodomos skolos ir įsipareigojimai, kuriuos ūkio subjektas turės sumokėti per laikotarpį, trumpesnį nei vieneri metai nuo balanso sudarymo datos. Tai ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis, trumpalaikės skolos kredito įstaigoms, tiekėjams, gauti išankstiniai apmokėjimai, įsipareigojimai darbuotojams, valstybės ir savivaldybės biudžetui, kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims.

191. Straipsnyje „Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai“ rodomi darbuotojams neišmokėti atlyginimai ir kitos išmokos, nesumokėti gyventojų pajamų mokesčiai ir socialinio draudimo įmokos, sukaupti atostoginiai ir kiti įsipareigojimai darbuotojams.

192. Straipsnyje „Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai“ rodomos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, neparodyti kituose per vienerius metus mokėtinų sumų įsipareigojimų straipsniuose.

193. Būsimųjų laikotarpių pajamos parodomos gautų išankstinių apmokėjimų straipsniuose. Jeigu būsimųjų laikotarpių pajamų sumos yra reikšmingos, jos gali būti rodomos papildomose balanso eilutėse ir paaiškinamos aiškinamajame rašte.

XIII. VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

194. Veiklos rezultatų ataskaitoje ūkio subjektas parodo visas gautas ir uždirbtas per ataskaitinį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį pajamas ir sąnaudas, patirtas šias pajamas uždirbant, kompensuotas sąnaudas ir veiklos rezultatus.

195. Veiklos rezultatų ataskaitoje informacija turi būti pateikiama pagal tokius straipsnius:

I. Pajamos

II. Sąnaudos

III. Veiklos rezultatas prieš apmokestinimą

IV. Pelno mokestis

V. Grynasis veiklos rezultatas.

196. Straipsnyje „Pajamos“ rodomos uždirbtos pajamos.

197. Straipsnyje „Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes“ parodomos uždirbtos pajamos už suteiktas paslaugas ir parduotas prekes.

198. Straipsnyje „Kitos pajamos“ rodomos pajamos, nurodytos šių Taisyklių 116 punkte.

199. Straipsnyje „Sąnaudos“ rodomos patirtos sąnaudos.

200. Straipsnyje „Suteiktų paslaugų, parduotų prekių savikaina“ rodoma suteiktų paslaugų ir parduotų prekių savikaina.

201. Straipsnyje „Kompensuotos sąnaudos“ rodomas panaudotas nustatytiems tikslams įgyvendinti skirtas finansavimas iš valstybės ir savivaldybės biudžeto, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų, nario mokesčių ir kitų paramos davėjų tikslinio finansavimo, įskaitant panaudotą dotaciją. Šis straipsnis rodomas su neigiamu ženklu.

202. Straipsnyje „Kitos sąnaudos“ rodomos sąnaudos, nurodytos šių Taisyklių 122 punkte.

203. Straipsnyje „Veiklos sąnaudos“ rodomos sąnaudos, nurodytos šių Taisyklių 123 ir 124 punktuose.

204. Straipsnyje „Veiklos rezultatas prieš apmokestinimą“ rodomas ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatas, kurį sudaro skirtumas tarp veiklos rezultatų ataskaitos pajamų ir sąnaudų straipsnių.

205. Straipsnyje „Grynasis veiklos rezultatas“ rodomas rezultatas, kuris nustatomas iš veiklos rezultato prieš apmokestinimą sumos atėmus pelno mokesčio sumą. Jeigu ūkio subjektas įstatymų nustatyta tvarka nemoka pelno mokesčio, straipsnis „Pelno mokestis“ veiklos rezultatų ataskaitoje nepildomas. Tokiu atveju pelno (nuostolių) prieš apmokestinimą suma bus lygi grynojo veiklos rezultato sumai.

XIV. AIŠKINAMASIS RAŠTAS

206. Aiškinamąjį raštą sudaro šios dalys:

206.1. bendroji dalis;

206.2. apskaitos politika;

206.3. aiškinamojo rašto pastabos.

207. Aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje pateikiama bendra informacija apie ūkio subjektą ir jo veiklą:

207.1. ūkio subjekto įregistravimo data;

207.2. trumpas ūkio subjekto veiklos apibūdinimas;

207.3. ūkio subjekto dalyvavimas programose;

207.4. vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius per ataskaitinį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį arba darbuotojų skaičius ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

208. Aiškinamojo rašto apskaitos politikos dalyje turi būti pateikta informacija apie taikytą apskaitos politiką, kuri gali turėti įtakos finansinės atskaitomybės informacijos vartotojų priimamiems sprendimams. Šioje dalyje nurodomi:

208.1. teisės aktai, kuriais vadovaujantis parengta finansinė atskaitomybė;

208.2. finansavimo apskaitos politika;

208.3. nemokamai gauto turto apskaitos principų aprašymas;

208.4. pajamų ir sąnaudų pripažinimo principai.

209. Jeigu keičiama ūkio subjekto apskaitos politika, aiškinamajame rašte nurodomas faktas, kad buvo pakeista apskaitos politika, ir nurodomos apskaitos politikos keitimo priežastys.

210. Jeigu parengtos finansinės atskaitomybės ataskaitų ataskaitinio laikotarpio pradžios duomenys nesutampa su praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigos duomenimis arba jų nėra, turi būti paaiškintos jų neatitikimo arba nebuvimo priežastys.

211. Aiškinamojo rašto pastabų dalyje pateikiamos tik reikšmingus finansinės atskaitomybės straipsnius paaiškinančios lentelės ir (arba) tekstinė informacija. Aiškinamojo rašto pastabos numeruojamos eilės tvarka. Aiškinamojo rašto pastabos numeris turi būti nurodomas prie finansinės ataskaitos straipsnio, kurį ji paaiškina.

212. Jeigu ūkio subjektas yra finansuojamas ir dalyvauja programose, pateikia tokią informaciją:

212.1. gautinas finansavimas ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;

212.2. gautos ir panaudotos dotacijos suma;

- 212.3. gautas ir panaudotas tikslinis finansavimas, atskirai išskiriant turto įsigijimo sumą;
- 212.4. gauti ir panaudoti nario mokesčiai;
- 212.5. gautas ir panaudotas kitas finansavimas.
- 213. Finansavimo panaudojimas gali būti parodytas ne tik kaupimo, bet ir pinigų principu.
- 214. Aiškinamojo rašto pastabose pateikiama balanse ir veiklos rezultatų ataskaitoje nepateikta informacija, kuri būtina norint parodyti aplinkybes, galinčias turėti įtakos įmonės veiklai, finansinei būklei ir veiklos rezultatams. Tokios informacijos pavyzdžiai:
 - 214.1. paslaugomis ir savanorių darbu gauta parama (gautų paslaugų rūšis, dirbusių savanorių skaičius, jų dirbtas laikas, gautų paslaugų ir savanorių atlikto darbo vertė);
 - 214.2. ūkio subjekto prievolėms užtikrinti įkeisto turto balansinė vertė;
 - 214.3. visiškai nudėvėto, tačiau dar tebenaudojamo ilgalaikio turto arba turto grupių sąrašas ir jo įsigijimo (pasigaminimo) savikaina;
 - 214.4. taikomi ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodai ir naudingo tarnavimo laikas metais pagal turto grupes;
 - 214.5. išnuomoto turto likutinė vertė, nuomos trukmė ir galimybė ją pratęsti;
 - 214.6. išsinuomoto turto vertė, nuomos trukmė ir galimybė ją pratęsti;
 - 214.7. pagal panaudos sutartį perduoto turto vertė, panaudos laikotarpis ir galimybė jį pratęsti;
 - 214.8. pagal panaudos sutartį gauto turto vertė, panaudos laikotarpis ir galimybė jį pratęsti;
 - 214.9. ūkio subjekto vadovui išmokėtos sumos;
 - 214.10. sandoriai su ūkio subjekto dalininkais ir (arba) nariais;
 - 214.11. kitos reikšmingos sumos.
- 215. Aiškinamąjį raštą, kaip ir visas kitas finansinės atskaitomybės finansines ataskaitas, pasirašo ūkio subjekto vadovas.

XV. ŪKIO SUBJEKTO FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ PO JO REORGANIZAVIMO IR PERTVARKYMO

- 216. Jeigu ūkio subjektai reorganizuojami prijungimo arba sujungimo būdu, kiekvienas ūkio subjektas, besijungiantis į naują ūkio subjektą (juridinį asmenį), pagal reorganizavimo dienos būklę sudaro balansą. Naujas ūkio subjektas, kuriam pereina visos reorganizuotų ūkio subjektų teisės ir pareigos, pagal įsteigimo dienos būklę sudaro balansą, sudėdamas besijungiančių ūkio subjektų balansus į vieną ir eliminuodamas jų tarpusavio išipareigojimus.
- 217. Jeigu ūkio subjektai reorganizuojami išdalijimo arba padalijimo būdu, kai dalis reorganizuojamo ūkio subjekto teisių ir pareigų pereina dviem arba keliems ūkio subjektams, reorganizuojamas ūkio subjektas pagal reorganizavimo dienos būklę sudaro balansą, kurį, atsižvelgdamas į padalijimo projektą, padalija į atitinkamą skaičių po reorganizavimo pradėsiančių veikti ūkio subjektų balansų.
- 218. Jeigu ūkio subjektai pertvarkomi į kitos teisinės formos ūkio subjektą, pertvarkomas ūkio subjektas pagal pertvarkymo dienos būklę sudaro balansą. Pertvarkymo diena šiose Taisyklėse laikoma paskutinė diena prieš po pertvarkymo veiksiančio ūkio subjekto įstatų (nuostatų) įregistravimą juridinių asmenų registre.
- 219. Teisės aktų nustatyta tvarka paskyrus likvidatorius, likvidatorius sudaro ūkio subjekto likvidavimo laikotarpio pradžios balansą. Likvidatorius, baigęs vykdyti likviduojamojo ūkio subjekto prievoles, atsiskaitęs su kreditoriais ir perdavęs teisės aktų nustatyta tvarka turtą, surašo ūkio subjekto likvidavimo aktą.

Pelno nesiekiančių ribotos civilinės
atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės
apskaitos ir finansinės atskaitomybės
sudarymo ir pateikimo taisyklių
1 priedas

**PELNO NESIEKIANČIŲ RIBOTOS CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS JURIDINIŲ ASMENŲ
PAVYZDINIS SĄSKAITŲ PLANAS IR REKOMENDUOJAMI JO PAAIŠKINIMAI**

I. PAVYZDINIS SĄSKAITŲ PLANAS

1 ILGALAIKIS TURTAS

11 Nematerialusis turtas

111 Patentai, licencijos

1110 Įsigijimo savikaina

1113 Amortizacija (-)

112 Programinė įranga

1120 Įsigijimo savikaina

1123 Amortizacija (-)

113 Kitas nematerialusis turtas

1130 Įsigijimo savikaina

1131 Išankstiniai apmokėjimai

1133 Amortizacija (-)

12 Materialusis turtas

120 Žemė

1200 Įsigijimo savikaina

121 Pastatai ir statiniai

1210 Įsigijimo savikaina

1212 Ruošiami naudoti

1213 Nusidėvėjimas (-)

122 Mašinos ir įrengimai

1220 Įsigijimo savikaina

1222 Ruošiami naudoti

1223 Nusidėvėjimas (-)

123 Transporto priemonės

1230 Įsigijimo savikaina

1232 Ruošiami naudoti

1233 Nusidėvėjimas (-)

124 Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai

1240 Įsigijimo savikaina

1242 Ruošiami naudoti

	1243 Nusidėvėjimas (-)
125	Nebaigta statyba
	1250 Nebaigta statyba
	1251 Išankstiniai apmokėjimai už nebaigtą statyti turtą
126	Kitas materialusis turtas
	1260 Įsigijimo savikaina
	1261 Išankstiniai apmokėjimai
	1262 Ruošiami naudoti
	1263 Nusidėvėjimas (-)
13	Finansinis turtas
130	Po vienerių metų gautinos sumos
	1301 Po vienerių metų gautinos sumos
	1309 Abejotinos skolos (-)
131	Kitas finansinis turtas
	1311 Investicijos į kitus ūkio subjektus
	1312 Ilgalaikės investicijos, laikomos iki išpirkimo
	1313 Kitas ilgalaikis finansinis turtas
2	TRUMPALAIKIS TURTAS
20	Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys
201	Atsargos
	2011 Žaliavos ir medžiagos
	2012 Nebaigta gamyba
	2013 Pagaminta produkcija
	2014 Prekės, skirtos perparduoti
202	Išankstiniai apmokėjimai
	2021 Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams
	2022 Būsimųjų laikotarpių sąnaudos
	2029 Abejotinos skolos (-)
203	Nebaigtos vykdyti sutartys
21	Per vienerius metus gautinos sumos
210	Pirkėjų įsiskolinimas
	2101 Pirkėjai
	2109 Abejotinos skolos (-)
211	Kitos gautinos sumos
	2111 Gautinas nario mokestis
	2112 Gautinos sumos iš valstybės biudžeto
	2113 Gautinos sumos iš savivaldybės biudžeto
	2114 Gautinos sumos iš Europos Sąjungos fondų
	2115 Gautinos sumos iš kitų fondų

	2116 Gautinos sumos iš kitų asmenų
	2117 Gautinas PVM
	2118 Kitos gautinos sumos
	2119 Abejotinos skolos (-)
22	Kitas trumpalaikis turtas
220	Trumpalaikės investicijos
	2201 Akcijos
	2202 Obligacijos
	2203 Kiti vertybiniai popieriai
221	Terminuoti indėliai
222	Kitas trumpalaikis turtas
23	Pinigai ir pinigų ekvivalentai
230	Pinigų ekvivalentai
231	Sąskaitos bankuose
232	Kasa
233	Pinigai kelyje
234	Laikiniai įšaldytos sąskaitos
3	NUOSAVAS KAPITALAS IR FINANSAVIMAS
30	Kapitalas
31	Perkainojimo rezervas
32	Kiti rezervai
33	Veiklos rezultatai
331	Ataskaitinių metų veiklos rezultatas
332	Ankstesniųjų metų veiklos rezultatas
34	Finansavimas
341	Gautinas finansavimas
342	Gautas finansavimas
	3421 Dotacija
	3422 Tiksliniai įnašai
	3423 Nario mokesčiai
	3424 Kitas finansavimas

350	Pajamų ir sąnaudų suvestinė
4	ĮSIPAREIGOJIMAI
40	Ilgalaikiai įsipareigojimai
400	Finansinės skolos
	4001 Lizingo (finansinės nuomos) ir panašūs įsipareigojimai
	4002 Kredito įstaigoms
	4003 Kitos finansinės skolos
401	Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai
41	Trumpalaikiai įsipareigojimai
410	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis
	4101 Lizingo (finansinės nuomos) ir panašūs įsipareigojimai
	4102 Kredito įstaigoms
	4103 Kitos finansinės skolos
411	Finansinės skolos
	4111 Kredito įstaigoms
	4112 Kitos skolos
412	Skolos tiekėjams
413	Gauti išankstiniai apmokėjimai
414	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai
	4141 Mokėtinas darbo užmokestis
	4142 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis
	4143 Mokėtinos socialinio draudimo įmokos
	4144 Mokėtinos garantinio fondo įmokos
	4145 Sukaupti atostoginiai
415	Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai
	4151 Mokėtinas PVM
	4152 Kitos mokėtinos sumos
5	PAJAMOS
50	Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes
501	Pajamos už suteiktas paslaugas
502	Pajamos už parduotas prekes
503	Nuolaidos, grąžinimai (-)
52	Kitos pajamos
521	Ilgalaikio turto perleidimo pelnas
522	Turto nuomos pajamos
523	Investicinės veiklos pelnas

524	Palūkanų pajamos
525	Baudų ir delspinigių pajamos
526	Teigiama valiutų kursų pasikeitimo įtaka
527	Kitos pajamos
6	SĄNAUDOS
60	Suteiktų paslaugų ir parduotų prekių savikaina
601	Suteiktų paslaugų savikaina
602	Parduotų prekių savikaina
603	Atsargų padidėjimas (sumažėjimas)
61	Veiklos sąnaudos
610	Pardavimų sąnaudos
6101	Komisinių tretiesiems asmenims sąnaudos
6102	Pardavimų paslaugų sąnaudos
6103	Skelbimų ir reklamos sąnaudos
6104	Kitos pardavimų sąnaudos
611	Bendrosios ir administracinės sąnaudos
6111	Darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos
6112	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos
6113	Amortizacijos sąnaudos
6114	Nuomos sąnaudos
6115	Remonto ir eksploatacijos sąnaudos
6116	Draudimo sąnaudos
6117	Transporto išlaikymo sąnaudos
6118	Ryšių sąnaudos
6119	Abejotinų skolų sąnaudos
6120	Ilgalaikio turto praradimo ir nurašymo nuostoliai
6121	Trumpalaikio turto netektis ir nurašymo nuostoliai
6122	Mokesčių sąnaudos
6123	Kitos bendrosios ir administracinės sąnaudos
613	Suteikta labdara, parama
62	Kitos sąnaudos
621	Ilgalaikio turto perleidimo nuostoliai
623	Investicinės veiklos nuostoliai
624	Palūkanų sąnaudos
625	Baudų ir delspinigių sąnaudos
626	Neigiama valiutų kursų pasikeitimo įtaka
627	Kitos sąnaudos
63	Pelno mokestis
64	Kompensuotos sąnaudos
641	Panaudota dotacija

- 642 Panaudoti tiksliniai įnašai
- 643 Panaudoti nario mokesčiai
- 644 Panaudoti kiti finansavimo šaltiniai.

II. PAVYZDINIO SĄSKAITŲ PLANO REKOMENDUOJAMI PAAIŠKINIMAI

1 KLASĖ ILGALAIKIS TURTA

1. 11 sąskaita „Nematerialusis turtas“ skirta neturinčio materialios formos turto, kuriuo naudojasi ūkio subjektas ilgiau kaip vienerius finansinius metus, apskaitai. Ši sąskaita detalizuojama pagal disponuojamo nematerialiojo turto grupes. Šiose sąskaitose ilgalaikis nematerialusis turtas rodomas jo įsigijimo savikaina ir atskirose kontrarinėse sąskaitose rodoma jo amortizacija. Ši sąskaita:

1.1. debetuojama (D 11):

1.1.1. įsigyjant patentus, licencijas (debetuojama 111 sąskaita „Patentai, licencijos“), – įsigijimo savikaina (K 1131, 231, 30, 342, 400, 401, 415);

1.1.2. įsigyjant programinę įrangą (debetuojama 112 sąskaita „Programinė įranga“), – įsigijimo savikaina (K 1131, 231, 30, 342, 400, 401, 415);

1.1.3. įsigyjant autorines teises ir kitą ilgalaikį nematerialųjį turtą (debetuojama 113 sąskaita „Kitas nematerialusis turtas“), – įsigijimo savikaina (K 1131, 231, 30, 342, 400, 401, 415);

1.1.4. iš anksto sumokant už gausimą nematerialųjį turtą (debetuojama 113 sąskaita „Kitas nematerialusis turtas“), – sumokėto avanso suma (K 231, 232);

1.2. kredituojama (K 11):

1.2.1. perleidžiant licencijas, patentus, autorines teises ir kitą nematerialųjį turtą, – įsigijimo savikaina (D 130, 211, 231, 30, 401, 413);

1.2.2. jeigu licencijos, patentai, autorinės teisės ir kitas nematerialusis turtas perleidžiamas nuostolingai, – nuostolio suma (D 621);

1.2.3. nurašant per ataskaitinį laikotarpį amortizuotą nematerialiojo turto dalį, – apskaičiuota amortizacijos suma (D 6113);

1.2.4. nurašant nematerialųjį turtą, – šio turto likutine verte (D 6120);

1.2.5. gavus nematerialųjį turtą, už kurį buvo apmokėta avansu (kredituojama 1131 sąskaita „Išankstiniai apmokėjimai“), – už šį turtą sumokėta avanso suma (D 1110, 1120, 1130).

2. 12 sąskaita „Materialusis turtas“ skirta materialiojo turto, kuriuo disponuoja ūkio subjektas ir kuris yra numatomas naudoti ūkio subjekto veikloje ilgiau kaip vienerius finansinius metus, apskaitai. Ši sąskaita detalizuojama pagal naudojamo turto grupes. Atskiros materialiojo turto sąskaitos gali būti detalizuojamos pagal turto finansavimo šaltinius (įsigytas lizingo (finansinės nuomos) būdu, gautas kaip dotacija) arba pagal turto buvimo vietas (išnuomos, kelyje) priklausomai nuo ūkio subjekto informacinių poreikių. Ilgalaikis materialusis turtas sąskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atskirai išskiriant turtą, ruošiamą naudoti. Ilgalaikio materialiojo turto sąskaitų, išskyrus 120 sąskaitą „Žemė“ ir 125 sąskaitą „Nebaigta statyba“, kontrarinėse sąskaitose rodomas turto nusidėvėjimas. Ši sąskaita:

2.1. debetuojama (D 12):

2.1.1. įsigyjant žemę, pastatus, statinius, mašinas, įrengimus, transporto priemones, įrangą, prietaisus, įrankius, įrenginius, nebaigtą statybą ir kitą ilgalaikį materialųjį turtą, – faktine jų įsigijimo savikaina (K 1261, 231, 30, 342, 400, 401, 412, 415);

2.1.2. baigus statyti pastatus, statinius ir kitą ilgalaikį turtą, – faktine jų savikaina (K 125);

2.1.3. atlikus ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo, atnaujinimo darbus, didinančius turto įsigijimo savikainą, – faktine rekonstravimo ir atnaujinimo darbų savikaina (K 1212, 1222, 1232, 1242, 1262);

2.1.4. perkainojant ilgalaikį materialųjį turtą, – perkainotos ilgalaikio turto vertės ir jo įsigijimo savikainos skirtumu (K 31);

2.1.5. perleidžiant ilgalaikį materialų turtą nurašomas jo nusidėvėjimas, – perleidžiamo turto nusidėvėjimo suma, sukaupta per jo naudojimo laiką (K 12);

2.1.6. mokant avansą už įgysimą ilgalaikį materialų turtą arba rangovams už statybos darbus, – sumokėto avanso suma (K 231);

2.1.7. atliekant ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo ir esminio pertvarkymo darbus, – faktinių darbų išlaidomis (K 201, 414, 415);

2.2. kredituojama (K 12):

2.2.1. perleidžiant žemę, pastatus, statinius, mašinas, įrengimus, transporto priemones, įrangą, prietaisus, įrankius, įrenginius, nebaigtą statybą ir kitą ilgalaikį materialų turtą, – įsigijimo savikaina (D 130, 211, 231, 401, 413);

2.2.2. jeigu ilgalaikis materialusis turtas perleidžiamas nuostolingai, – nuostolio suma (D 621);

2.2.3. investuojant ilgalaikį materialų turtą, – kito ūkio subjekto įvertinta investicijos suma (D 131) ir kartu investuojamo turto balansinės vertės ir šio turto kito ūkio subjekto įvertintos investicijos sumos skirtumu (D 621);

2.2.4. nudėvint turtą, – per ataskaitinį laikotarpį apskaičiuota ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo suma (D 60, 611);

2.2.5. gavus ilgalaikį materialų turtą, už kurį buvo sumokėta avansu, – sumokėto avanso suma (D 120, 121, 122, 123, 124, 125 126);

2.2.6. baigus statyti pastatus, statinius, įrenginius ir kitą ilgalaikį turtą (kredituojama 125 sąskaita „Nebaigta statyba“), – faktine jų savikaina (D 121, 124, 126);

2.2.7. baigus ruošimo naudoti, rekonstravimo, atnaujinimo darbus, didinančius turto įsigijimo savikainą (kredituojamos sąskaitos 1212, 1222, 1232, 1242, 1262), – įsigijimo savikainos padidinimo suma (D 1210, 1220, 1230, 1240, 1260);

2.2.8. nurašant ilgalaikį materialų turtą, – nurašyto turto balansine verte (D 611);

2.2.9. po ilgalaikio materialiojo turto nurašymo gautos atsargos, – atsargų grynąja galimo realizavimo verte (D 201);

2.2.10. nukainojus perkainotą ilgalaikį materialų turtą, – šio turto nukainota dalimi, ne didesne už šio turto vertės padidėjimą po jo perkainojimo (D 31), – nuvertėjimo suma, viršijanti šio turto vertės padidėjimą po perkainojimo (D 6120).

3. 13 sąskaita „Finansinis turtas“ skirta ilgalaikių skolų ir ilgalaikio finansinio turto apskaitai. Ši sąskaita:

3.1. debetuojama (D 13):

3.1.1. investavimo tikslais perduodant kitiems ūkio subjektams ilgalaikį turtą (debetuojama 131 sąskaita „Kitas finansinis turtas“), – įsigijimo savikaina (K 12) ir kartu kito ūkio subjekto įvertintos investicijos sumos ir investuojamo turto balansinės vertės skirtumu (K 521);

3.1.2. įsigyjant kitų juridinių asmenų obligacijas ir kitus vertybinius popierius, – jų įsigijimo savikaina (K 231, 401, 415);

3.1.3. skolon perleidžiant ilgalaikį turtą (debetuojama 130 sąskaita „Po vienerių metų gautinos sumos“), – perleisto turto likutine verte (įsigijimo savikaina) (K 11, 12, 131) ir kartu pardavimo kainos ir jo likutinės vertės (įsigijimo savikainos) skirtumu (K 521);

3.1.4. suteikiant skolon paslaugas, – gautina iš pirkėjų suma (K 501);

3.1.5. parduodant skolon prekes, – gautina iš pirkėjų suma (K 502);

3.2. kredituojama (K 13):

3.2.1. perleidžiant ilgalaikį finansinį turtą, – įsigijimo savikaina (D 130, 211, 413) ir kartu įsigijimo savikainos ir pardavimo kainos skirtumu (D 623);

3.2.2. perkeltant ilgalaikį finansinį turtą į trumpalaikį, – jo įsigijimo savikaina (D 220, 222);

3.2.3. perkeltant į trumpalaikį turtą per vienerius metus gautinas sumas, – gautina suma (D 210, 211);

3.2.4. pirkėjams ar kitiems skolininkams padengiant jų skolą, – gauta suma (D 231);

3.2.5. nurašant finansinį turtą, – jo įsigijimo savikaina (D 623);

3.2.6. pripažinus abejotinų skolų sąnaudą, – abejotinos skolos suma (D 6119);

3.2.7. nurašius skolą, – nurašytos skolos suma (D 1309).

2 KLASĖ TRUMPALAIKIS TURTAS

4. 201 sąskaita „Atsargos“ skirta ūkio subjekto turimoms atsargoms: žaliavoms, medžiagoms, nebaigtai gamybai, pagamintai produkcijai ir prekėms, skirtoms perparduoti, įskaitant ir perparduoti skirtą ilgalaikį turtą. Ji detalizuojama atsižvelgiant į ūkio subjekto informacinius poreikius. Ši sąskaita:

4.1. debetuojama (D 201):

4.1.1. įsigyjant medžiagas, žaliavas, prekes, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas (debetuojama 2011 sąskaita „Žaliavos ir medžiagos“), – įsigijimo savikaina (K 12, 202, 231, 30, 342, 401, 412);

4.1.2. registruojant žaliavų, medžiagų sunaudojimą, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas (debetuojama 2012 sąskaita „Nebaigta gamyba“), – sunaudotų atsargų įsigijimo savikaina (K 2011);

4.1.3. fiksuojant pirktų prekių, skirtų perparduoti, žaliavų, medžiagų, nebaigtos gamybos, pagamintos produkcijos likučių padidėjimą laikotarpio pabaigoje, kai taikomas periodiškai apskaitomų atsargų būdas (debetuojamos sąskaitos: 2011 „Žaliavos ir medžiagos“, 2012 „Nebaigta gamyba“, 2013 „Pagaminta produkcija“, 2014 „Prekės, skirtos perparduoti“), – pagal inventorizacijos duomenis apskaičiuota suma (K 603);

4.1.4. registruojant pagamintą produkciją, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas (debetuojama 2013 sąskaita „Pagaminta produkcija“), – pagamintos produkcijos savikaina (K 2012);

4.1.5. fiksuojant pagamintos produkcijos padidėjimą, kai taikomas periodiškai apskaitomų atsargų būdas (debetuojama 2013 sąskaita „Pagaminta produkcija“), – savikaina (K 603);

4.1.6. registruojant prekių, skirtų perparduoti, įsigijimą, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas (debetuojama 2014 sąskaita „Prekės, skirtos perparduoti“), – jų įsigijimo savikaina (K 231, 412);

4.2. kredituojama (K 201):

4.2.1. sunaudojus žaliavas ir medžiagas, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas, – sunaudotų atsargų įsigijimo savikaina (D 121, 122, 123, 124, 125, 126, 2012, 203, 60, 611);

4.2.2. registruojant atsargų praradimą dėl gaisro, vagystės, stichinių nelaimių, – prarastų atsargų įsigijimo savikaina (D 611, 627);

4.2.3. registruojant pirktų prekių, skirtų perparduoti, žaliavų, medžiagų, nebaigtos gamybos, pagamintos produkcijos likučių sumažėjimą, kai taikomas periodiškai apskaitomų atsargų būdas, – sumažėjimo suma (D 603);

4.2.4. registruojant produkcijos gamybos ciklo užbaigimą (kredituojant 2012 sąskaitą „Nebaigta gamyba“), kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas, – pagamintos produkcijos savikaina (D 2013);

4.2.5. registruojant pagamintos produkcijos ar prekių, skirtų perparduoti pardavimą, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas (kredituojama 2013 sąskaita „Pagaminta produkcija“, 2014 sąskaita „Prekės, skirtos perparduoti“), – pagaminimo ar įsigijimo savikaina (D 60);

4.2.6. registruojant paramą, suteiktą atsargomis, – pagaminimo ar įsigijimo savikaina (D 613).

5. 202 sąskaita „Išankstiniai apmokėjimai“ skirta išankstinių apmokėjimų tiekėjams už paslaugas, atsargas, kitą turtą ir būsimas sąnaudas apskaitai. Ši sąskaita:

5.1. debetuojama (D 202):

5.1.1. iš anksto sumokėjus tiekėjams už atsargas ir kitą trumpalaikį turtą, – sumokėta suma (K 231);

5.1.2. iš anksto sumokėjus palūkanas, už nuomą bei kitas paslaugas, kurios bus gautos ateinančiais laikotarpiais, – sumokėta suma (K 231);

5.1.3. nurašius išankstinį apmokėjimą, kurio nesitikima atgauti (debetuojama 2029 sąskaita „Abejotinos skolos“), – nurašyta suma (K 2021);

5.2. kredituojama (K202):

5.2.1. gavus turtą arba paslaugas, už kurias buvo sumokėta iš anksto, – gauto turto arba paslaugų verte (D 201, 60, 610, 611);

5.2.2. pripažinus abejotinų skolų sąnaudas (kredituojama 2029 sąskaita „Abejotinos skolos“), – abejotinos skolos suma (D 6119);

5.2.3. nurašius išankstinį apmokėjimą, kai dalies iš anksto apmokėtų atsargų nebesitikima atgauti, – neatgauto turto verte (D 2029);

5.2.4. susigrąžinus iš tiekėjų išankstinį apmokėjimą, – sugrąžinta suma (D 231).

6. 203 sąskaita „Nebaigtos vykdyti sutartys“ skirta ūkio subjekto vykdomų statybos bei kitų ilgalaikių darbų apskaitai. Ši sąskaita:

6.1. debetuojama (D 203), atliekant statybos ar kitus darbus, patirtų sąnaudų suma (K 201, 231, 414, 415);

6.2. kredituojama (K203):

6.2.1. perdavus užsakovui pastatytą objektą arba užbaigus darbus, kai taikomas užbaigtų darbų būdas, – visa per darbų atlikimo laikotarpį patirtų sąnaudų suma (D 60);

6.2.2. perdavus užsakovui pastatytą objektą arba darbų dalį, kai taikomas iš dalies atliktų darbų būdas, – perduotų darbų savikaina (D 60);

6.2.3. suteikus paramą statybos darbais, – suteiktų darbų savikaina (K 613);

6.2.4. praradus dėl stichinių nelaimių statomo objekto dalį, – prarastos dalies savikaina (D 611).

7. 210 sąskaita „Pirkėjų įsiskolinimas“ skirta skolų, susijusių su ūkio subjekto komercine veikla, apskaitai. Įprastinis šių skolų grąžinimo terminas yra ne ilgesnis kaip 12 mėnesių. Ši sąskaita:

7.1. debetuojama (D 210):

7.1.1. skolon pardavus prekes ar paslaugas, – pardavimo kaina (K 501, 502), PVM suma (K 415);

7.1.2. perkeltant ilgalaikių skolų dalį, kuri turi būti sugrąžinta per vienerius metus, – perkelta suma (K 130);

7.1.3. jeigu pirkėjai mokės užsienio valiuta, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje padidėjus įsiskolinimui dėl valiutos kurso pasikeitimo, – padidėjimo suma (K 526);

7.1.4. nurašant dalį skolos, kurios nebesitikima atgauti (debetuojama 2109 sąskaita „Abejotinos skolos“), – nurašyta dalimi (K 2101);

7.2. kredituojama (K 210):

7.2.1. grąžinus išsiųstas prekes, – grąžintų prekių pardavimo kaina (D 503), PVM suma (D 415);

7.2.2. grąžinus skolą už skolon parduotas prekes, – grąžinta suma (D 222, 231, 232);

7.2.3. pripažinus abejotinų skolų sąnaudas (kredituojama 2109 sąskaita „Abejotinos skolos“), – abejotinos skolos suma (D 6119);

7.2.4. kai pirkėjai moka užsienio valiuta, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažėjus įsiskolinimui dėl valiutos kurso pasikeitimo, – sumažėjimo suma (D 626);

7.2.5. nurašant dalį skolos, kurios nebesitikima atgauti, – nurašoma suma (D 2109).

8. 211 sąskaita „Kitos gautinos sumos“ skirta ūkio subjekto gautino finansavimo, trumpalaikių skolų, gautino pridėtinės vertės mokesčio, taip pat kitų gautinų sumų apskaitai. Ši sąskaita:

8.1. debetuojama (D 211):

8.1.1. registruojant gautiną nario mokestį (debetuojama 2111 sąskaita „Gautinas nario mokestis“), – apskaičiuota suma (K 341);

8.1.2. registruojant gautiną finansavimą (debetuojamos sąskaitos: 2112 „Gautinos sumos iš valstybės biudžeto“, 2113 „Gautinos sumos iš savivaldybės biudžeto“, 2114 „Gautinos sumos iš

Europos Sąjungos fondų“, 2115 „Gautinos sumos iš kitų fondų“, 2116 „Gautinos sumos iš kitų asmenų“, – gautina suma (K 341);

8.1.3. skolon parduodant ūkio subjekto turtą (debetuojama 2118 sąskaita „Kitos gautinos sumos“), jeigu turtas parduodamas pelningai, – turto likutine verte (K 11, 12) ir kartu pardavimo kainos ir jo likutinės vertės skirtumu (K 521);

8.1.4. skolon parduodant akcijas, obligacijas ir kitus vertybinius popierius (debetuojama 2118 sąskaita „Kitos gautinos sumos“), jeigu vertybiniai popieriai, obligacijos ir kiti vertybiniai popieriai parduodami pelningai, – įsigijimo savikaina (K 131, 220) ir kartu pardavimo kainos ir jų įsigijimo savikainos skirtumu (K 523);

8.1.5. kartu su įsigyjamu turtu arba paslaugomis fiksuojant pridėtinės vertės mokestį (debetuojama 2117 sąskaita „Gautinas PVM“), – PVM suma (K 231, 232, 410, 412, 415);

8.1.6. registruojant uždirbtas pajamas (debetuojama 2118 sąskaita „Kitos gautinos sumos“), – uždirbtų pajamų suma (K 50, 52);

8.1.7. pervedus biudžetui per didelę mokesčių sumą (debetuojama 2118 sąskaita „Kitos gautinos sumos“), – permokėta dalimi (K 231);

8.1.8. registruojant komandiruočių avanso išdavimą bei kitas išmokas (debetuojama 2118 sąskaita „Kitos gautinos sumos“), – išmokėta suma (K 231, 232);

8.1.9. perkeltant ilgalaikių skolų dalį (debetuojama 2118 sąskaita „Kitos gautinos sumos“), – perkelta suma (K 130);

8.1.10. jeigu gautina suma bus grąžinta užsienio valiuta, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje padidėjus skolos vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – padidėjimo suma (K 526);

8.1.11. registruojant gautino turto dalį likvidavus juridinį asmenį, kurio akcijas turi ūkio subjektas, – gautino turto vertę (K 220); jeigu gautino turto vertė didesnė už jo įsigijimo savikainą, – skirtumu (K 523);

8.1.12. nurašant dalį gautinų sumų, kurių nebesitikima atgauti (debetuojama 2119 sąskaita „Abejotinos skolos“), – nurašyta dalimi (K 2118);

8.2. kredituojama (K 211);

8.2.1. ūkio subjekto nariams sumokėjus nario mokestį, – gauta suma (D 231, 232);

8.2.2. gavus finansavimą, parodytą kaip gautinas, kredituojant atitinkamas gautino finansavimo sąskaitas, – gauta suma (D 231);

8.2.3. gavus pinigų už skolon parduotą turtą, – gauta suma (D 231);

8.2.4. uždariant 2117 sąskaitą „Gautinas PVM“, – PVM atskaitos suma (D 415);

8.2.5. jeigu gautina suma bus grąžinta užsienio valiuta, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažėjus skolos vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – sumažėjimo suma (D 626);

8.2.6. registruojant trumpalaikių skolų grąžinimą, – gauta suma (D 232);

8.2.7. pripažinus abejotinų skolų sąnaudas (kredituojama 2119 sąskaita „Abejotinos skolos“), – abejotinos skolos suma (D 6119);

8.2.8. nurašant gautiną sumą, kurios nebesitikima atgauti (kredituojama 2118 sąskaita „Kitos gautinos sumos“), – nurašoma suma (D 2119).

9. 220 sąskaita „Trumpalaikės investicijos“ skirta akcijų, skirtų perparduoti, obligacijų ir kitų vertybinių popierių apskaitai. Ši sąskaita:

9.1. debetuojama (D 220):

9.1.1. įsigyjant kitų juridinių asmenų akcijas (debetuojama 2201 sąskaita „Akcijos“), – įsigijimo savikaina (K 231, 232, 415);

9.1.2. įsigyjant obligacijas (debetuojama 2202 sąskaita „Obligacijos“), – įsigijimo savikaina (K 231, 232, 415);

9.1.3. obligacijas, kurios bus išpirtos per ateinančius metus, iš ilgalaikių investicijų perkeltant į trumpalaikes, – perkelta suma (K 131);

9.1.4. įsigyjant kitus vertybinius popierius (debetuojama 2203 sąskaita „Kiti vertybiniai popieriai“) – įsigijimo savikaina (K 231, 232, 415);

9.1.5. padidėjus investicijų vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, jeigu investicija denominuota užsienio valiuta, – padidėjimo suma (K 526);

9.2. kredituojama (K 220):

9.2.1. parduodant akcijas, obligacijas bei kitus vertybinius popierius, – įsigijimo savikaina (D 211, 231, 232);

9.2.2. registruojant gautino turto dalį likvidavus juridinį asmenį, kurio akcijas turi ūkio subjektas, – gautino turto vertė (D 211); jeigu gautino turto vertė mažesnė už akcijų įsigijimo savikainą, – skirtumu (D 623);

9.2.3. sumažėjus investicijų vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, jeigu investicija denominuota užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (D 626).

10. 221 sąskaita „Terminuoti indėliai“ skirta terminuotų indėlių apskaitai. Ši sąskaita:

10.1. debetuojama (D 221):

10.1.1. padedant į kredito įstaigą terminuotą indėlį arba indėlį iki pareikalavimo, – indėlio suma (K 231, 232);

10.1.2. padidėjus indėliui dėl palūkanų apskaičiavimo, – neišmokėtų palūkanų suma (K 524);

10.1.3. padidėjus indėlio vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, jeigu indėlis laikomas užsienio valiuta, – padidėjimo suma (K 526);

10.2. kredituojama (K 221):

10.2.1. atsiimant iš kredito įstaigos terminuotą indėlį arba indėlį iki pareikalavimo, – indėlio suma (D 231, 232);

10.2.2. atsiimant iš kredito įstaigos palūkanas už indėlį, – palūkanų suma (D 231, 232);

10.2.3. sumažėjus indėlio vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, jeigu indėlis laikomas užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (D 626);

10.2.4. nesitikint atgauti indėlio, – indėlio ir palūkanų suma (D 623).

11. 222 sąskaita „Kitas trumpalaikis turtas“ skirta kito trumpalaikio turto apskaitai. Ši sąskaita:

11.1. debetuojama (D 222):

11.1.1. registruojant gautus čekius ir obligacijų kuponus, kai apmokėjimo laikas jau suėjęs, – nominalia verte (K 210, 211);

11.1.2. padidėjus čekių, obligacijų kuponų ir kito finansinio turto, denominuoto užsienio valiuta, vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – padidėjimo suma (K 526);

11.2. kredituojama (K 222):

11.2.1. pavertus čekius ir obligacijų kuponus pinigais, – gauta pinigų suma (D 231);

11.2.3. sumažėjus čekių, obligacijų kuponų ir kito finansinio turto, denominuoto užsienio valiuta, vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – sumažėjimo suma (D 626).

12. 230 sąskaita „Pinigų ekvivalentai“ skirta pinigų ekvivalentų apskaitai. Ši sąskaita:

12.1. debetuojama (D 230), registruojant pinigų ekvivalentų įsigijimą, nominalia verte (K 231);

12.2. kredituojama (K 230), sumažėjus pinigų ekvivalentų, sumažėjimo suma (D 231, 415, 626).

13. 231 sąskaita „Sąskaitos bankuose“ skirta ūkio subjekto pinigų, laikomų kredito įstaigose, litaais ir užsienio valiuta apskaitai. Ši sąskaita:

13.1. debetuojama (D 231):

13.1.1. fiksuojant pinigų padidėjimą banko sąskaitose, – padidėjimo suma (K 11, 12, 130, 131, 202, 210, 211, 220, 221, 222, 230, 232, 233, 234, 30, 342, 400, 401, 410, 411, 413, 414, 415, 521, 522, 523, 524, 525, 527);

13.1.2. jeigu pinigai laikomi užsienio valiuta, padidėjus jų vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – padidėjimo suma (K 526);

13.2. kredituojama (K 231):

13.2.1. fiksuojant pinigų sumažėjimą banko sąskaitose, – sumažėjimo suma (D 11, 12, 131, 201, 202, 203, 210, 211, 220, 221, 222, 230, 232, 233, 234, 341, 400, 401, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 60, 610, 611, 613, 624, 625, 627);

13.2.2. jeigu pinigai laikomi užsienio valiuta, sumažėjus jų vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – sumažėjimo suma (D 626).

14. 232 sąskaita „Kasa“ skirta pinigų apskaitai ūkio subjekto kasoje. Ši sąskaita:

14.1. debetuojama (D 232):

14. 1.1. fiksuojant pinigų gavimą į kasą, – gauta suma (K 210, 211, 220, 221, 231, 30, 342, 413, 415);

14.1.2. jeigu pinigai laikomi užsienio valiuta, padidėjus jų vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – padidėjimo suma (K 526);

14.2. kredituojama (K 232):

14. 2.1. išmokant iš kasos pinigus, – išmokėta suma (D 11, 211, 220, 221, 231, 414, 415, 611, 613);

14.2.2. jeigu pinigai laikomi užsienio valiuta, sumažėjus jų vertei dėl valiutos kurso pasikeitimo, – sumažėjimo suma (D 626).

15. 233 sąskaita „Pinigai kelyje“ skirta įneštų, bet neįplaukusių į banko sąskaitą pinigų apskaitai. Ši sąskaita:

15.1. debetuojama (D 233):

15.1.1. įnešus į banko sąskaitą pinigus, kurie dar nepatvirtinti banko operacijų atlikimą įrodančiais dokumentais, – įnešta suma (K 232);

15.1.2. gavus iš banko įrodančius dokumentus apie pinigų nurašymą, – nurašyta suma (K 231);

15.2. kredituojama (K 233):

15.2.1. gavus banko įrodančius dokumentus apie pinigų įplauką į sąskaitą, – įplaukų suma (D 231);

15.2.2. pateikus bankui dokumentus apie pinigų pervedimą, – dokumentuose nurodyta suma (D 412).

16. 234 sąskaita „Laikiniai įšaldytos sąskaitos“ skirta ūkio subjekto laikinai areštuotų banko sąskaitų apskaitai. Ši sąskaita:

16.1. debetuojama (D 234, teisės aktų nustatyta tvarka areštavus banko sąskaitą, banko sąskaitoje esama pinigų suma (K 231);

16.2. kredituojama (K 234), teisės aktų nustatyta tvarka pasibaigus banko sąskaitos areštui, banko sąskaitoje esama suma (D 231).

3 KLASĖ NUOSAVAS KAPITALAS IR FINANSAVIMAS

17. 30 sąskaita „Kapitalas“ skirta ūkio subjekto kapitalo apskaitai. Ši sąskaita:

17.1. debetuojama (D 30):

17.1.1. reorganizuojant ūkio subjektą, dalį turto perdavus kitam ūkio subjektui, – perduoto turto vertė (K 11, 12, 201, 231, 232);

17.1.2. likviduojant ūkio subjektą, teisės aktų nustatyta tvarka perdavus turtą steigėjams ir kitiems ūkio subjektams, – perduoto turto vertė (K 11, 12, 201, 231, 232);

17.2. kredituojama (K 30):

17.2.1. steigiant ūkio subjektą, – piniginių įnašų ir teisės aktų nustatyta tvarka įvertintų steigėjų nepiniginių įnašų suma (D 11, 12, 201, 231, 232);

17.2.2. prijungiant kitą ūkio subjektą arba jo dalį, priėmus dalininkų įnašus, – piniginių įnašų ir teisės aktų nustatyta tvarka įvertintų steigėjų nepiniginių įnašų suma (D 11, 12, 201, 231, 232).

18. 31 sąskaita „Perkainojimo rezervas“ skirta perkainoto (indeksuoto) ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo apskaitai. Ši sąskaita gali būti detalizuojama pagal perkainoto turto grupes. Ši sąskaita:

18.1. debetuojama (D 31):

18.1.1. perleidus perkainotą ilgalaikį materialųjį turtą ir mažinant perkainojimo rezervą, – šio turto vertės padidėjimu dėl perkainojimo (K 331);

18.1.2. apskaičiuojant perkainoto turto nusidėvėjimą, – šio turto perkainotos dalies nusidėvėjimo suma (K 331);

18.1.3. nurašius perkainotą ilgalaikį materialųjį turtą, – nenudėvėtu šio turto vertės padidėjimu dėl jo perkainojimo (K 331);

18.1.4. nukainojus perkainotą ilgalaikį materialųjį turtą, – šio turto vertės nukainota dalimi, ne didesne už šio turto perkainotą vertę (K 12));

18.2. kredituojama (K31), registruojant padidintą ilgalaikio materialiojo turto vertę, perkainotos vertės ir įsigijimo savikainos skirtumu (D 12).

19. 32 sąskaita „Kiti rezervai“ skirta rezervams, kurie sudaromi siekiant apriboti ūkio subjekto ankstesnių metų veiklos rezultatų panaudojimą ir nustatyti jų panaudojimo tikslą. Ūkio subjektas gali detalizuoti šią sąskaitą pagal sudarytų rezervų rūšis. Ši sąskaita:

19.1. debetuojama (D 32), ataskaitinio laikotarpio pabaigoje anuliuojant panaudotus ir nepanaudotus rezervus, rezervų suma (K 332);

19.2. kredituojama (K 32) sudarant rezervą (rezervus) – rezervo (rezervų) suma (D 332).

20. 33 sąskaita „Veiklos rezultatai“ skirta ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų (pelno ir nuostolių) apskaitai. Ši sąskaita:

20.1. debetuojama (D 33):

20.1.1. registruojant ataskaitinio laikotarpio nuostolius, – nuostolių suma (K 350);

20.1.2. perkeliant praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatą (pelną) į 332 sąskaitą „Ankstesniųjų metų veiklos rezultatas“ (debetuojama 331 sąskaita „Ataskaitinių metų veiklos rezultatas“) – pelno suma (K 332);

20.1.3. sudarant rezervą (rezervus), – rezervo (rezervų) suma (K 32);

20.2. kredituojama (K 33):

20.2.1. registruojant ataskaitinio laikotarpio pelną, – pelno suma (D 350);

20.2.2. rengiant finansinę atskaitomybę, perkeliant praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatą (nuostolius) į 332 sąskaitą „Ankstesniųjų metų veiklos rezultatas“ (kredituojama 331 sąskaita „Ataskaitinių metų veiklos rezultatas“), – nuostolių suma (D 332);

20.2.3. ataskaitinio laikotarpio pabaigoje anuliuojant panaudotus ir nepanaudotus rezervus, – rezervų suma (D 32);

20.2.4. mažinant perkainojimo rezervą, – apskaičiuotos perkainotos ilgalaikio materialiojo turto dalies nusidėvėjimo suma (D 31);

20.2.5. perleidus arba nurašius perkainotą ilgalaikį materialųjį turtą ir mažinant perkainojimo rezervą, – nenudėvėtu šio turto vertės padidėjimu dėl perkainojimo (D 31).

21. 341 sąskaita „Gautinas finansavimas“ skirta gautino finansavimo apskaitai. Ši sąskaita:

21.1. debetuojama (D 341):

21.1.1. gavus finansavimą, – gauta suma (K 342);

21.1.2. registruojant gautinos sumos padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (K 526);

21.2. kredituojama (K 341):

21.2.1. registruojant gautiną finansavimą, – gautina suma (D 211);

21.2.2. registruojant gautinos sumos sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (D 626).

22. 342 sąskaita „Gautas finansavimas“ skirta finansavimo iš valstybės ir savivaldybės biudžetų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų, kitų juridinių ir fizinių asmenų, skirtų programoms ir ūkio subjekto įstatuose nustatytiems tikslams įgyvendinti, apskaitai. Ši sąskaita skirstoma į atskiras sąskaitas. 3421 sąskaita „Dotacija“ skirta negrąžintinai gauto ir įsigyto iš tikslinio finansavimo lėšų ilgalaikio turto finansavimo apskaitai. Šios sąskaitos kredite rodoma negrąžintinai gauto ir įsigyto iš tikslinio finansavimo lėšų ilgalaikio turto finansavimo suma, o debete – finansavimo sumažėjimas. Šios sąskaitos likutis rodo nepanaudotą dotacijos dalį, lygią negrąžintinai gauto arba iš tikslinio finansavimo lėšų įsigyto ilgalaikio turto likutinei vertei. 3422 sąskaita „Tiksliniai įnašai“ skirta gautų ir panaudotų tikslinių įnašų apskaitai. Ji gali būti detalizuojama pagal programas, paramos davėjus. 3423 sąskaita „Nario mokesčiai“ skirta gautų ir

panaudotų nario mokesčių apskaitai. 3424 sąskaita „Kitas finansavimas“ skirta kitų finansavimo šaltinių apskaitai. 342 sąskaita „Gautas finansavimas“:

22.1. debetuojama (342):

22.1.1. registruojant dotacijos panaudojimą (debetuojama 3421 sąskaita „Dotacija“), – neatlygintinai gauto ir įsigyto iš tikslinio finansavimo lėšų apskaičiuota ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma (K 641);

22.1.2. registruojant tikslinių įnašų panaudojimą (debetuojama 3422 sąskaita „Tiksliniai įnašai“), – apskaičiuota kompensuotų sąnaudų suma (K 642);

22.1.3. registruojant nario mokesčių panaudojimą (debetuojama 3423 sąskaita „Nario mokesčiai“), – apskaičiuota kompensuotų sąnaudų suma (K 643);

22.1.4. registruojant kito finansavimo panaudojimą (debetuojama 3424 sąskaita „Kitas finansavimas“), – apskaičiuota kompensuotų sąnaudų suma (K 644);

22.1.5. registruojant ilgalaikio turto įsigijimą iš tikslinių įnašų, nario mokesčio ir kito finansavimo lėšų, – įsigijimo savikaina (K 3421);

22.1.6. registruojant finansavimo sumažėjimą dėl valiutos kurso pasikeitimo, jeigu finansuojama užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

22.2. kredituojama (K 342):

22.2.1. gavus dotaciją (kredituojama 3421 sąskaita „Dotacija“), – ilgalaikio turto įsigijimo savikaina (D 11, 12, 3422, 3423, 3424);

22.2.2. gavus tikslinius įnašus (kredituojama 3422 sąskaita „Tiksliniai įnašai“), – gauta suma (D 231, 232, 341);

22.2.3. gavus nario mokesčius (kredituojama 3423 sąskaita „Nario mokesčiai“), – gauta suma (D 211, 231, 232, 341);

22.2.4. gavus prekių, aukų (kredituojama 3424 sąskaita „Kitas finansavimas“), – gauta suma (D 201, 231, 232, 341);

22.2.5. registruojant finansavimo padidėjimą dėl valiutos kurso pasikeitimo, jeigu finansuojama užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

23. 350 sąskaita „Pajamų ir sąnaudų suvestinė“ skirta veiklos rezultatui apskaičiuoti, uždarius 5 ir 6 klasės sąskaitas. Ši sąskaita:

23.1. debetuojama (D 350):

23.1.1. kai uždarant sąnaudų sąskaitas perkeliama sąnaudų suma, – perkelta suma (K 60, 610, 611, 613, 62, 63);

23.1.3. apskaičiuojant veiklos rezultatą, – pelno suma (K 331);

23.2. kredituojama (K 350):

23.2.1. kai uždarant pajamų sąskaitas perkeliama pajamų suma, – perkelta suma (D 50, 52);

23.2.2. uždarant sąnaudų kompensavimo sąskaitas, – perkelta suma (D 64);

23.2.3. apskaičiuojant veiklos rezultatą, – nuostolių suma (D 331).

4 KLASĖ ĮSIPAREIGOJIMAI

24. 400 sąskaita „Finansinės skolos“ skirta skolų, kurios bus grąžintos vėliau kaip po vienerių finansinių metų, apskaitai. Ši sąskaita:

24.1. debetuojama (D 400):

24.1.1. ūkio subjektui grąžinant skolą, – grąžinta suma (K 231, 232);

24.1.2. per ateinančius finansinius metus grąžintinos skolos dalį perkeliant į 410 sąskaitą „Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis“, – perkelta suma (K 410);

24.1.3. registruojant įsipareigojimo sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

24.2. kredituojama (K 400):

24.2.1. registruojant skolas kredito įstaigoms pagal lizingo (finansinės nuomos) ir kitų finansinių skolų atsiradimą, – skolos suma (D 11, 12, 231);

24.2.2. registruojant įsipareigojimo padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

25. 401 sąskaita „Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai“ skirta ilgalaikių įsipareigojimų, susijusių su ilgalaikių sutarčių vykdymu, ir kitų ilgalaikių įsipareigojimų apskaitai. Ši sąskaita:

25.1. debetuojama (D 401):

25.1.1. registruojant įsipareigojimo įvykdymą, – perduoto turto verte arba sumokėta suma (K 11, 12, 231);

25.1.2. registruojant įsipareigojimo sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

25.2. kredituojama (K 401):

25.2.1. registruojant įsipareigojimo atsiradimą, – įsipareigojimo suma (D 11, 12, 131, 201, 231, 60);

25.2.2. registruojant įsipareigojimo padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

26. 410 sąskaita „Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis“ skirta tos ilgalaikių skolų dalies, kuri turi būti grąžinta per ateinančius finansinius metus, apskaitai. Ši sąskaita:

26.1. debetuojama (D 410):

26.1.1. ūkio subjektui grąžinus skolą, – grąžinta suma (K 231);

26.1.2. registruojant skolos sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

26.2. kredituojama (K 410):

26.2.1. perkeltant iš ilgalaikių skolų per ataskaitinį laikotarpį priklausančias grąžinti skolas, – perkelta suma (D 400);

26.2.2. registruojant skolos padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

27. 411 sąskaita „Finansinės skolos“ skirta grąžintinų per vienerius finansinius metus finansinių skolų apskaitai. Ši sąskaita:

27.1. debetuojama (D 411):

27.1.1. grąžinant trumpalaikes finansines skolas, – grąžinta suma (K 231);

27.1.2. registruojant skolos sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

27.2. kredituojama (K 411):

27.2.1. gavus trumpalaikę paskolą, – gauta suma (D 231);

27.2.2. registruojant skolos padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

28. 412 sąskaita „Skolos tiekėjams“ skirta trumpalaikių skolų, susijusių su atsargų ir paslaugų pirkimu, apskaitai. Ši sąskaita:

28.1. debetuojama (D 412):

28.1.1. grąžinant skolą tiekėjui, – grąžinta suma (K 231, 233);

28.1.2. registruojant skolos sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

28.2. kredituojama (412):

28.2.1. registruojant skolos tiekėjui atsiradimą, – skolos suma (D 12, 201, 60, 611);

28.2.2. kartu su skolon įsigyjamu turtu fiksuojant PVM, – PVM suma (D 2117);

28.2.3. registruojant skolos padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

29. 413 sąskaita „Gauti išankstiniai apmokėjimai“ skirta trečiųjų asmenų išankstiniais apmokėjimams, už kuriuos turtas, prekės, paslaugos bus suteiktos vėliau. Ši sąskaita:

29.1 debetuojama (D 413):

29.1.1. registruojant ūkio subjekto įsipareigojimo sumažėjimą atlikus paslaugas arba pardavus prekes, – atliktų paslaugų arba parduotų prekių verte (K 501, 502);

29.1.2. perleidus ūkio subjekto turtą, už kurį buvo anksčiau sumokėta, – perleisto turto verte (K 11, 12, 130, 131);

29.1.3. registruojant skolos sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

29.2. kredituojama (K 413):

29.2.1. registruojant gautus išankstinius apmokėjimus, – gauta suma (D 231, 232);

29.2.2. registruojant skolos padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

30. 414 sąskaita „Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai“ skirta ūkio subjekto skolų ir įsipareigojimų, susijusių su apmokėjimu už darbą, gyventojų pajamų mokesčiu, atskaitymais socialiniam draudimui bei garantiniam fondui ir kitomis išmokomis, susijusiomis su darbo santykiais, apskaitai. Ši sąskaita:

30.1. debetuojama (D 414):

30.1.1. išmokėjus darbo užmokestį (debetuojama 4141 sąskaita „Mokėtinas darbo užmokestis“, – sumokėta suma (K 231, 232);

30.1.2. sumokėjus gyventojų pajamų mokestį (debetuojama 4142 sąskaita „Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis“, – sumokėta suma (K 231);

30.1.3. pervedus draudimo įmokas (debetuojama 4143 sąskaita „Mokėtinis socialinio draudimo įmokos“, – sumokėta suma (K 231);

30.1.4. pervedus įmokas garantiniam fondui (debetuojama 4144 sąskaita „Mokėtinis garantinio fondo įmokos“, – sumokėta suma (K 231);

30.1.5. koreguojant sukaupią atostoginių sumą (debetuojama 4145 sąskaita „Sukaupiti atostoginiai“, – mažinimo suma (K 12, 201, 202, 203, 60, 611);

30.2. kredituojama (K 414):

30.2.1. registruojant skolų, susijusių su darbo santykiais, atsiradimą, – skolos suma (D 12, 201, 203, 600, 611);

30.2.2. koreguojant sukaupią atostoginių sumą, – didinimo suma (D 12, 201, 202, 203, 60, 611).

31. 415 sąskaita „Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai“ skirta įsipareigojimų, susijusių su pridėtinės vertės mokesčiu, ir į kitas trumpalaikių įsipareigojimų sąskaitas neįtrauktų trumpalaikių mokėtinų sumų apskaitai. Ši sąskaita:

31.1. debetuojama (D 415):

31.1.1. dengiant įsipareigojimus, užfiksuotus šioje sąskaitoje, – sumokėta suma (K 231, 232);

31.1.2. įskaitant PVM atskaitą, – atskaitos suma (K 2117);

31.1.3. registruojant įsipareigojimo sumažėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – sumažėjimo suma (K 526);

31.2. kredituojama (K 415):

31.2.1. registruojant skolų ir įsipareigojimų atsiradimą, – skolos suma (D 11, 12, 130, 131, 203, 220, 230, 231, 232, 610, 611, 624, 625, 627, 63);

31.2.2. PVM mokėtojams apskaičiavus PVM už pirkėjams išsiųstas prekes, suteiktas paslaugas, – PVM suma (D 210, 211);

31.2.3. registruojant įsipareigojimo padidėjimą dėl užsienio valiutos kurso pasikeitimo, jeigu bus atsiskaitoma užsienio valiuta, – padidėjimo suma (D 626).

5 KLASĖ PAJAMOS

32. 50 sąskaita „Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes“ skirta pajamų, uždirbtų pardavus prekes ir suteikus paslaugas, apskaitai. Ši sąskaita:

32.1. debetuojama (D 50):

32.1.1. grąžinus išsiųstas prekes (debetuojama 503 sąskaita „Nuolaidos, grąžinimai“, – grąžintų prekių pardavimo kaina (K 210);

32.1.2. suteikus nuolaidą už parduotas prekes, suteiktas paslaugas, – nuolaidos suma (K 210);

32.1.3. uždariant sąskaitas: 501 „Pajamos už suteiktas paslaugas“, 502 „Pajamos už parduotas prekes“, – jų kredito suma (D 350);

32.2. kredituojama (K50):

32.2.1. pardavus pagamintas ar įsigytas perparduoti skirtas prekes, – prekių pardavimo kaina (D 130, 210, 211, 401, 413);

32.2.2 uždariant 503 sąskaitą „Nuolaidos, grąžinimai“, – jos debeto suma (K350).

33. 52 sąskaita „Kitos pajamos“ skirta ūkio subjekto netipinės veiklos pajamų apskaitai. Ši sąskaita:

33.1. debetuojama (D 52), uždariant atskiras sąskaitas, jų kredito suma (D 350);

33.2. kredituojama (K 52):

33.2.1. registruojant ilgalaikio turto pardavimo pelną (kredituojama 521 sąskaita „Ilgalaikio turto perleidimo pelnas“), – pelno suma (D 211, 231);

33.2.2. registruojant turto nuomos pajamas (kredituojama 522 sąskaita „Turto nuomos pajamos“),
– uždirbta suma (D 211, 231);

33.2.3. registruojant investicinės veiklos pajamas (kredituojama 523 sąskaita „Investicinės veiklos pelnas“), – uždirbta suma (D 131, 211, 220, 231);

33.2.4. registruojant palūkanų pajamas (kredituojama 524 sąskaita „Palūkanų pajamos“), – uždirbta suma (D 211, 221, 231);

33.2.5. registruojant baudų ir delspinigių pajamas (kredituojama 525 sąskaita „Baudų ir delspinigių pajamos“), – uždirbta suma (D 211, 231);

33.2.6. registruojant teigiamą valiutos kursų pasikeitimą (kredituojama 526 sąskaita „Teigiama valiutų kursų pasikeitimo įtaka“), – skirtumo suma atsiskaitant užsienio valiuta arba perkainojus valiutinius straipsnius (D 210, 211, 220, 221, 222, 230, 231, 232, 341, 342, 400, 401, 410, 411, 412, 413, 415);

33.2.7. registruojant kitas pajamas, – uždirbta suma (D 210, 211, 231, 232).

6 KLASĖ SĄNAUDOS

34. 60 sąskaita „Suteiktų paslaugų ir parduotų prekių savikaina“ skirta per ataskaitinį laikotarpį suteiktų paslaugų ir parduotų prekių savikainos apskaitai.

35. 601 sąskaita „Suteiktų paslaugų savikaina“ skirta parduotų paslaugų savikainos apskaitai. Ši sąskaita:

35.1. debetuojama (D 601), registruojant parduotų paslaugų savikainą, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas, suteiktų paslaugų savikaina (K 203);

35.2. kredituojama (K 601), uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, debeto suma (D 350).

36. 602 sąskaita „Parduotų prekių savikaina“ skirta parduotų prekių savikainos apskaitai. Ši sąskaita:

36.1. debetuojama (D 602):

36.1.1. registruojant parduotų prekių (produkcijos) savikainą, kai taikomas nuolat apskaitomų atsargų būdas, – parduotų prekių savikaina (K 2013, 2014);

36.1.2. perkant prekes, skirtas perparduoti ir paslaugoms teikti arba produkcijai gaminti, kai taikomas periodiškai apskaitomų atsargų būdas, – įsigijimo savikaina (K 231, 232, 401, 412);

36.2. kredituojama (K 602), uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, debeto suma (D 350).

37. 603 sąskaita „Atsargų padidėjimas (sumažėjimas)“ skirta atsargų, nebaigtos gamybos, pagamintos produkcijos ir pirktų prekių, skirtų perparduoti, likučių pasikeitimų apskaitai, kai taikomas periodiškai apskaitomų atsargų būdas. Ši sąskaita:

37.1. debetuojama (D 603):

37.1.1. registruojant ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nustatytą atsargų likučių sumažėjimą, – atsargų sumažėjimo suma (K 201);

37.1.2. uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, jeigu ji turi kredito likutį, – kredito suma (K 350);

37.2. kredituojama (K 6003):

37.2.1. registruojant ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nustatytą atsargų likučių padidėjimą, – atsargų padidėjimo suma (D 201);

37.2.2. uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, jeigu ji turi debeto likutį, – debeto suma (D 350).

38. 61 sąskaita „Veiklos sąnaudos“ skirta ataskaitinio laikotarpio sąnaudų, susijusių su visa ūkio subjekto veikla nepriklausomai nuo suteiktų paslaugų, pardavimo apimties, apskaitai. Veiklos sąnaudoms priskiriama ir suteikta labdara, parama, jeigu ūkio subjektas ją teikia.

39. 610 sąskaita „Pardavimų sąnaudos“ skirta sąnaudų, susijusių su paslaugų ir prekių pardavimu, apskaitai. Ši sąskaita:

39.1. debetuojama (D 610):

39.1.1. apskaičiuojant arba sumokant tretiesiems asmenims komisinius arba atlyginimą už prekių pardavimą, – sumokėta arba apskaičiuota suma (K 231, 415);

39.1.2. registruojant reklamos, skelbimų, parodų, pristatymo sąnaudas, – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 202, 231, 415);

39.1.3. registruojant prekių pakavimo, žymėjimo, išvežiojimo sąnaudas, – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 201, 231, 414, 415);

39.2. kredituojama (K 610), uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, debeto suma (D 350).

40. 611 sąskaita „Bendrosios ir administracinės sąnaudos“ skirta sąnaudų, susijusių su ūkio subjekto bendru valdymu, apskaitai. Priklausomai nuo bendrųjų sąnaudų reikšmingumo ši sąskaita detalizuojama pagal sąnaudų rūšis. Ši sąskaita:

40.1. debetuojama (D 611):

40.1.1. registruojant administracinio personalo darbo užmokesčio, įmokų socialiniam draudimui sąnaudas, – apskaičiuota suma (K 4141, 4143, 4145);

40.1.2. registruojant įmokas garantiniam fondui, – apskaičiuota suma (K 4144);

40.1.3. registruojant ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą, – apskaičiuota nusidėvėjimo suma (K 12);

40.1.4. registruojant nematerialiojo turto amortizaciją, – apskaičiuota amortizacijos suma (K 11);

40.1.5. registruojant patalpų nuomos sąnaudas, – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 202, 231, 415);

40.1.6. registruojant remonto ir eksploatacijos sąnaudas, – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 202, 231, 4141, 4143, 415);

40.1.7. registruojant draudimo sąnaudas, – ataskaitiniam laikotarpiui tenkančia draudimo suma (K 202, 231, 415);

40.1.8. registruojant transporto išlaikymo sąnaudas, – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 201, 202, 231, 415);

40.1.9. registruojant ilgalaikio turto praradimo ir nurašymo nuostolius, – nuostolių suma (K 11, 12);

40.1.10. registruojant trumpalaikio turto netektį ir nurašymą, – prarasto ar nurašyto turto įsigijimo savikaina (K 201);

40.1.11. registruojant neatskaitomo PVM bei kitų mokesčių, išskyrus pelno mokestį, ir rinkliavų sąnaudas, – mokesčių suma (K 2117, 231, 415);

40.1.12. pripažinus abejotinų skolų sąnaudas, – abejotinų skolų suma (K 130, 202, 210, 211);

40.1.13. registruojant kitas sąnaudas, – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 201, 202, 231, 232, 412, 415);

40.2. kredituojama (K 611):

40.2.1. grąžinus nurašytą abejotiną skolą, – grąžinta suma (D 232);

40.2.2. uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, – debeto suma (D 350).

41. 613 sąskaita „Suteikta labdara, parama“ skirta suteiktos labdaros, paramos pinigais, prekėmis, paslaugomis apskaitai. Ši sąskaita:

41.1. debetuojama (D 613), suteikiant labdarą, paramą, prekių, paslaugų savikaina (K 201, 203), pinigų suma (K 231, 232);

41.2. kredituojama (K 613), uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, debeto suma (D 350).

42. 62 sąskaita „Kitos sąnaudos“ skirta nuostolių, patirtų perleidžiant ilgalaikį turtą, sąnaudų, susijusių su baudomis, palūkanomis, tenkančiomis ataskaitiniam laikotarpiui, su neigiama valiutų kurso pasikeitimo įtaka, ir sąnaudų, susijusių su netipine ūkio subjekto veikla, apskaitai. Ši sąskaita:

42.1. debetuojama (D 62):

42.1.1. registruojant ilgalaikio turto perleidimo nuostolį (debetuojama 621 sąskaita „Ilgalaikio turto perleidimo nuostoliai“), – nuostolio suma (K 11, 12);

42.1.2. registruojant finansinio turto ir investicijų perleidimo nuostolį (debetuojama 623 sąskaita „Investicinės veiklos nuostoliai“), – nuostolio suma (K 131, 220, 222);

42.1.3. fiksuojant palūkanų sąnaudas (debetuojama 624 sąskaita „Palūkanų sąnaudos“), – sąnaudų suma (K 231, 415);

42.1.4. registruojant baudas ir delspinigius (debetuojama 625 sąskaita „Baudų ir delspinigių sąnaudos“), – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 231, 415);

42.1.5. registruojant neigiamą valiutos kursų pasikeitimą (debetuojama 626 sąskaita „Neigiama valiutų kursų pasikeitimo įtaka“), – skirtumo suma atsiskaitant užsienio valiuta arba perkainojus valiutinius straipsnius (K 210, 211, 220, 221, 222, 230, 231, 232, 233, 341, 342, 400, 401, 410, 411, 412, 413, 415);

42.1.6. registruojant kitas sąnaudas (debetuojama 627 sąskaita „Kitos sąnaudos“), – per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų suma (K 201, 231, 415);

42.2. kredituojama (K 62), uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, debeto suma (D 350).

43. 63 sąskaita „Pelno mokestis“ skirta ūkio subjektų – pelno mokesčio mokėtojų – pelno mokesčio apskaitai. Ši sąskaita:

43.1. debetuojama (D 63), apskaičiavus pelno mokestį, už ataskaitinį laikotarpį apskaičiuota mokesčio suma (K 415);

43.2. kredituojama (K 63), uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, debeto suma (D 350).

44. 64 sąskaita „Kompensuotos sąnaudos“ skirta per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų, susijusių su finansuojamų programų įgyvendinimu, kompensavimo (finansavimo panaudojimo) apskaitai. Ūkio subjektas gali detalizuoti šią sąskaitą pagal vykdomas programas. Ši sąskaita:

44.1. debetuojama (D 64), uždariant šią sąskaitą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (debetuojamos sąskaitos: 641 „Panaudota dotacija“, 642 „Panaudoti tiksliniai įnašai“, 643 „Panaudoti nario mokesčiai“, 644 „Panaudoti kiti finansavimo šaltiniai“), sąskaitų kredito suma (K 350);

44.2. kredituojama (K 64):

44.2.1. registruojant dotacijos panaudojimą (kredituojama 641 sąskaita „Panaudota dotacija“), – neatlygintinai gauto ir įsigyto iš tikslinio finansavimo lėšų apskaičiuota ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma (D 3421);

44.2.2. registruojant tikslinių įnašų panaudojimą (kredituojama 642 sąskaita „Panaudoti tiksliniai įnašai“), – apskaičiuota per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų kompensavimo suma (D 3422);

44.2.3. registruojant nario mokesčių panaudojimą (kredituojama 643 sąskaita „Panaudoti nario mokesčiai“), – apskaičiuota per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų kompensavimo suma (D 3423);

44.2.4. registruojant kito finansavimo panaudojimą (kredituojama 644 sąskaita „Panaudoti kiti finansavimo šaltiniai“), – apskaičiuota per ataskaitinį laikotarpį patirtų sąnaudų kompensavimo suma (D 3424).

Pelno nesiekiančių ribotos civilinės
atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės
apskaitos ir finansinės atskaitomybės
sudarymo ir pateikimo taisyklių
2 priedas

(Balanso ataskaitos formos pavyzdys)

(ūkio subjekto pavadinimas)

(kodas, buveinės adresas)

(Tvirtinimo žyma)

BALANSAS
PAGAL 20__M. _____D. DUOMENIS

(data) Nr. _____

(Litais)				
	TURTAS	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
A.	ILGALAIKIS TURTAS			
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS			
1.	Patentai, licencijos			
2.	Programinė įranga			
3.	Kitas nematerialusis turtas			
II.	MATERIALUSIS TURTAS			
1.	Žemė			
2.	Pastatai ir statiniai			
3.	Mašinos ir įrengimai			
4.	Transporto priemonės			
5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai			
6.	Nebaigta statyba			
7.	Kitas materialusis turtas			
III.	FINANSINIS TURTAS			
1.	Po vienerių metų gautinos sumos			
2.	Kitas finansinis turtas			
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS			
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS			
1.	Atsargos			
2.	Išankstiniai apmokėjimai			
3.	Nebaigtos vykdyti sutartys			
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS			
1.	Pirkėjų įsiskolinimas			
2.	Kitos gautinos sumos			
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS			
1.	Trumpalaikės investicijos			
2.	Terminuoti indėliai			
3.	Kitas trumpalaikis turtas			
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI			
	TURTAS, IŠ VISO			

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
--	---------------------------------------	----------------	-----------------------------	-------------------------------------

C.	NUOSAVAS KAPITALAS			
I.	KAPITALAS			
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS			
III.	KITI REZERVAI			
IV.	VEIKLOS REZULTATAS			
1.	Ataskaitinių metų veiklos rezultatas			
2.	Ankstesnių metų veiklos rezultatas			
D.	FINANSAVIMAS			
1.	Dotacija			
2.	Tiksliniai įnašai			
3.	Nario mokesčiai			
4.	Kitas finansavimas			
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
I.	ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
1.	Finansinės skolos			
2.	Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai			
II.	TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis			
2.	Finansinės skolos			
3.	Skolos tiekėjams			
4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			
5.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai			
6.	Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai			
	NUOSAVAS KAPITALAS, FINANSAVIMAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI, IŠ VISO			

(ūkio subjekto vadovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Pelno nesiekiančių ribotos civilinės
atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės
apskaitos ir finansinės atskaitomybės
sudarymo ir pateikimo taisyklių
3 priedas

(Veiklos rezultatų ataskaitos formos pavyzdys)

(ūkio subjekto pavadinimas)

(kodas, buveinės adresas)

(Tvirtinimo žyma)

VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

PAGAL 20__M. _____D. DUOMENIS

(data) Nr. _____

(Litais)				
Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinio laikotarpio	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio
I.	PAJAMOS			
1.	Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes			
2.	Kitos pajamos			
II.	SĄNAUDOS			
1.	Suteiktų paslaugų, parduotų prekių savikaina			
2.	Kitos sąnaudos			
3.	Kompensuotos sąnaudos		()	()
4.	Veiklos sąnaudos			
4.1.	Pardavimo			
4.2.	Darbuotojų išlaikymo			
4.3.	Nusidėvėjimo (amortizacijos)			
4.4.	Patalpų išlaikymo			
4.5.	Ryšių			
4.6.	Transporto išlaikymo			
4.7.	Turto vertės sumažėjimo			
4.8.	Kitos veiklos			
4.9.	Suteiktos labdaros, paramos			
4.10	Dėl ankstesnių laikotarpių klaidų taisymo			
III.	VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ			
IV.	PELNO MOKESTIS			
V.	GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS			

(ūkio subjekto vadovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė)